

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” iese în fie-care zi
Abonamente pentru Anul I-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
La administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusină în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un șemărlar 5 cr. v. a. séu
15 bani.
Atâtă abonamentele cât și
inserțiunile sânt a se plăti
înainte.

Nr. 103.—Anul LII

Brașov, Duminecă 7 (19) Mai

1889.

Brașov, 6/18 Mai

De câte ori e vorba de-o in-
treprindere românească; de câte-ori
se cere ca totu insul dintre noi
se devedescă un vii interesu
pentru vr'o lucrare, ce împreună
suntemu chiamați, ca frați de
același sânge, a-o sévărși cu scopu
de a îngriji, de treburile noastre
naționale, de cultura și de înain-
tarea poporului nostru în toate
privințele; de câte-ori se pretinde
ca se dăm unu semn de viață
și de frăție adevărată între noi la
diferite ocașuni prin întruniri, sēr-
bări ș. a.: de atâtea ori aușim
pe ómenii noștri vaitându-se, că
suntemu apesați și împovărați de
totu felul de sarcini, care de
care mai grea, din care causă cei
mai mulți dintre noi n'ar mai
puté nutri acelu interesu vii, ce
se așteptă, pentru întreprinderile
și întrunirile noastre românești,
căci sântu prea năcăjiți.

Ba unii merg așa departe a
susține, că și neajunsurile, ce se
ivesc în viața noastră națională,
din cauza neînțelegerilor și a
lipsei de unire și armoniă în si-
nulu nostru, avem sé le datorim
totu numai împrejurărilor grele
și apăsătoare, în caru trăim cu
toții.

Adevăratu că nu ușorú póte
trăi omul, când se vede asupritu
din toate părțile și când are sé se
lupte cu lipsur și necazur de totu
felul. Și firea lucrului aduce cu
sine, ca unu asemenea om sé-și
pérdă multu din vioiciunea și ve-
selia lui și sé se retragă de lume,
de petreceri șgomotóse și costisi-
tóre, vedându-și mai multu numai
de necazurile lui.

Dér ce vedemú că se întâmplă
fórté adeseori la noi Români?
Tocmai aceia dintre noi, caru se
vaetă mai tare de „vremurile
grele” și de „sărăciă”, când le
dici sé ia și ei parte la vr'o lu-
crare românească de interesu co-

munu, séu la vr'o întrunire romă-
nească, sântu cei dintei la fața
locului când e vorba de câte unu
„mitelul” jocu de cărți, de câte
o întâlnire pe la birturi între pa-
hare și de alte multe petreceri,
serate, balur ș. a. care de care
mai nepotrivate cu „vremurile
grele” și cu „sărăciă.”

Ce-i dreptu multe din aceste
petreceri au scopul lorú folosi-
torú, unele sé te mai recreeze după
îndelungată muncă, altele sé-ți dea
prilejü de întâlnire, altele sé spo-
rescă câte unu fondü de ajutorare
și așa mai departe. Dér ce scopu
póte sé aibă și cum se potrivește
cu vremurile grele și cu sărăciă
jocul de cărți, și prădarea tim-
pului scumpu și a banilor prin
birturi și cărciume?

Și totuși, vrëndü sé fimu drepti,
vomü trebui cu durere sé mărtu-
risimú că bóla acestorú ruinatoré
petreceri se lășese totu mai mult
întré noi și că amü ajunsü, ca
dēcă vremü sé ținemü câte o sfă-
tuire pentru vr'o trebă românească,
care pe toți trebuie sé ne intere-
seze, suntemu nevoiți sé aducem
pe ómeni de prin birturi, cafenele
ș. a. Și sé veđi apoi pe omul
nostru, care mereu se vaită de
sărăciă și de vremuri grele, cu ce
greu se desparte de paharul séu,
de cafeluța sa, de taculü de bili-
ardü și de asulü de tobă și de
ghindă!

De ar ofta totu astfelu și bir-
tașii și cafegiii și marcherii dela
biliardü și dela joculü de cărți,
că toate silințele lorú de-a atrage
mușterii sântu zadarnice! De ar
ofta măcarü în țilele, când inte-
resulü de existență și datoriile
sfinte naționale pretindü ca toți
acești „năcăjiți” sé se adune pen-
tru a servărși lucruri bune, folosi-
tóre tuturorú dintre noi!

Repetămü, că în adevărü în
grele și apăsătoare vremuri trăimü.
Dér óre nu pretinde firea lucru-

lui ca tocmai când suntemü mai
năcăjiți, mai prigoniți de sórte și
mai amăriți, sé căutămü a ne
stătu împreună asupra mijlocelorú
de îmbunătățire și de ușurare a
stării noastre?

Nu vremurile grele, nu sēr-
oia este dér causa nepăsării nos-
tre și a slăbiciunilorú, caru ne
facü sé ne desbinămü, când tre-
buie sé fimü mai solidari ca ori
și când, ci numai și numai péca-
tele și ticăloșia propriei.

Nici celü mai despoticu gu-
vernü nu ne póte aduce atăta réu,
cätü ne aducü slăbiciunile și pé-
cătoșele noastre deprinderi.

Dările sântu de totu apăsătoare,
dér sărăciă noastră amü duce-o
multu mai ușorü decât în unire
și bună înțelegere amü lucra în
contra ei stérpindü toate deprin-
derile rele și vițuriile dintre noi,
cum sântu trândăvia, joculü de
cărți, beția ș. a.

Ne aducemü aminte aici de
cuvintele renumitului învățatü și
erou alü libertății nordu-ameri-
cane Benjamin Franklin, care în-
tr'o scriere a sa pentru poporü
a đisü:

„Dările sântu în adevărü o po-
vară apăsătoare; dér decât n'amü
avé sé plătimü decâtu numai dă-
rile cătră stăpânire, curëndü ne-am
scăpa de ele. Dér sântu alte multe
dări caru ne apasă mai greu: trăn-
dăvia de pildă ne ia de două ori
mai multu decâtu stăpânirea; de-
șertăciunea și inchipuirea de trei ori
mai multu, ér prostia noastră de
patru ori mai multu; și aceste dări
nici unu perceptoratü nu ni le póte
scăde ori ierta!”

Revista politică.

Din năuntru. Se pare, că ministrii
ungurești nu se pré înțelegü unii cu al-
ții. Sântu deosebiri de păreri între ei
în privința multorú cestiuuri, precum au
accentuatü chiar foile guvernamentale.

Așa de pildă în privința reformei admi-
nistrațiunei și unii și alții voescü, nu-i
vorbu, această reformă, nu atât pentru
îmbunătățirea administrației celei rele,
cätü mai multu în interesulü maghiari-
sării; dér noulu ministru de justiția Szi-
lagyi stăruesce pentru a se da adminis-
trația pe mâna statului, ori mai bine
đisü pe mâna guvernului, nimicindu-se
astfelü și puțină autonomiă municipală
cätă mai e. Numai fiindü astfelü admi-
nistrația, đice Szilagy, se póte lăți cul-
tura și limba ungurescă cu spiritulü na-
ționalü ungurescu. Nu'i vorbu, n'are
gustü réu, ministrulü, când vrea sé facă
numai lume ungurescă, numai cätü sé-și
puie pofta 'n cuiu. Cätü'i hăulü din Ro-
mâni nu va face elü Unguri.

O altă neînțelegere între ministri
este din pricina unui proiectü alü minis-
trului Csaky, de a înființa unu institutü,
ca celü teresianü din Viena, în care sé
se crească tinerimea aristocrată, fi de bo-
erü, și care sé se numescă „Rudolfind.”
Chiar partida guvernului s'a sculatü în
contra proiectului, fiindcă Csaky voescé
sé'i dea caracterü confesionalü catolicü
și sé'lü întrețină din fondulü de studii.
Csaky a spusü că-și dá demisia din ca-
binetü, decât i-se va respinge proiectulü.
Acum se vorbesce că ministrulü va ré-
mâné în cabinetü, deórece partida gu-
vernului va primi o moțiune mijlocitoare
propusă de Tisza, cu care se va învoi
și ministrulü. Vomü vedé ce ma mai fi.
Destulü că d-lü Tisza n'a pré nimerit'o
cu cărpăcela cabinetului.

În cursulü desbăterii speciale asu-
pra bugetului, s'a combătutü adminis-
trația ca fiindü fórté rea, s'a vorbitü de
abusurile dela alegeri, de volnicile și
brutalitățile nșpanilorü, ca cei dela Bis-
trița-Năsăudü și Tërnavă-mare, de influ-
ința cea mică, ori mai bine đisü de ne-
influința guvernului ungurescu în politica
din afară a monarhiei. „Ungurulü acela
— đise deputatulü Dionisiu Pazmandy —
care vrea sé călătoréscă la Belgradü ori
la Bucuresci, face bine sé 'și nege na-
ționalitatea, fiindcă acesta îi pricinuesce
acolo numai neajunsuri. La espositia
din Parisü e reprezentată, deși nu ofi-

FOILETONULÜ „GAZ. TRANS.”

Résplata târđiă.

Schiță, de F. L.

Pela mijloculü sutei a 16 a muri în
Roma marchisulü Enea Obizzi, unulü
din cei mai cu vedă patriicii ai cetății
eterne, lăsândü în urma sa bogății ne-
peșuite, o veduvă tinără și unü fiu de
patru ani cu numele Fernando.

Marchisa Lucreția Obizzi, de némü
din nobila familiă Degli Ottologi din
Padua, își plânse soțulü unü anü întregü
în jalea cea mai adencă și retrasă cu
totalü de lumea din afară; numai după
trecerea anului de jale se arată érași
în mijloculü societății alese, înaintea
căreia trecea de cea dintăiu frumșetă
strălucitoare. Tinără, bogată, plăcută, nu-
mai decâtü fü încunjurată de pețitorü,
caru sperau la mâna, la inima, în unele
casuri și la banii ei. Ea însă nu voi sé
scie de jaltă căsătorie. Se hotărî, ca
până la mórte sé păstreze credința
neschimbată iubitelui ei soțü.

Dintre toți pețitorii, celü mai păti-
mașü era contele Lorenzo da Prati, unü

tinărü și frumosü cavalerü, cunoscutü
mai multu pentru nebuniile lui estrava-
gante, decâtü pentru óre caru însușiri
frumóse, spirituale și de inimă. Despre
elü se đicea, și póte cu dreptü cuvëntü,
că este unü perde-véră, la nici unü casü
nu de cei caru une-ori potü plăcé
dómnelorü din cercuri alese.

Dénsulü se trăgea dintr'o familiă
nobilă, era înruditü cu dirigători înalți,
în alü căror sprijinü se putea încrede în
certurile și procesele sale, de carü era
strimtoratü fórté desü, încätü nu arare-
ori, pentru o nebuniă, sé nu đicemü
crimă, pentru care alții arü fi înghițitü
la golü prin temnițe, elü scăpa fără pe-
dépșă.

Când frumósa marchisă respinse ce-
rerea lui cutezată, cu hotărîre, cavalerulü,
furiosü și iute la mână, se irită până
la nebuniă Rudeniile lui încercară sé'lü
departeze din cetate, pentru-că se temeau
de vre-o faptă neprecugetată din partea
lui. Elü se și depărtă pe câtva timpü,
dér se reîntórse și stete ascunsü, până
când află, că marchisa petrece la o moșă
a ei, nu departe de Roma.

Plecă deci numai decâtü la țără și

se informă de toate împrejurările. Orien-
tatü în toate, într'una din țile, după améđi,
sări preste zidulü grădinei și se ascunse
în dosulü unorú arborü, departe de vila,
în care locuia marchisa, fără a fi zăritü
de cineva.

Va fi pânditü cam 7 óră și jumé-
tate, când étă că marchisa, însoțită numai
de micuțulü ei copilașü, iese la plimbare
prin grădină... Ajungëndü la loculü,
unde pâdea contele ca unü banditü,
acesta deodată îi sare înainte și-o agră-
esce în chipulü următorü:

„Prea stimată dómnă, hotărîrea
d-tale, de a nu mé lua de soțü, este
ea o hotărîre de totu serioasă?”

„Da”, răspunse cu rēcélă marchisa
spăimântată.

„Nu-mi dați nici umbră de spe-
ranță?”

„Nu!”

„Acesta vé e cuvëntulü din urmă?”

„Da!”

„Sunteți fórté aspră, marchisă!”

„Cine te-a lăsatü în grădină?”

„Nimeni. Am săritü peste zidü.”

„Ticăloșule! Cară-te îndată de aici!”

„Nici decum nu mé ducü.”
„Atunci mé voi depărta eu de aici.”
„Signora! Nu veți merge, de-așü sci
că vé oprescu cu puterea!”

„Ajutorü! ajutorü!... alérgă Fer-
nando! chemă servitorii, dragulü mamei!”
Dér micuțulü nu fugi, ci se prinse
cu amëndoué mânuțele de haina mamei
sale, și de frică începü a țipa cätü îi
lua gura.

Lorenzo, iute ca fulgerulü scóte de
sub haină unü lungü pumnalü sclipiciosü.
„Fiind-că nu mé iubescü, mé voi
ucide aici înaintea ochilorü tăi!” đise elü.
„Da, la picioréle tale vréu sé morü.
Acesta imi va fi rěsbunarea!”

Marchisa stétü unü minutü ca în-
mărmurită, își veni însă numai decâtü
în ori și đise cu órecare bătaia de jocü:
„Nu-ți permitü sé faci astfelü de
nebunii, aici pe moșia mea. Dēcă totuși
ți face deosebită plăcere sé te omori, cau-
tă-ți altü locü. La momentü sète depăr-
tezi de aici!”

„A! signora, nu-mi aprindeți mânia!”
„Ei bine, ești cunoscutü în Roma
întrégă ca omü blăstămatü... cum gân-
descü ca sé-ți dau mâna?”

cială, numai Austria. Cum se se ridice vađa Ungariei acolo, unde nu e reprezentată? In ce priveste tractarea Ungurilor la București, vom vedea întru un număr viitor, cu date unguerești, că sunt mai omenește tratați, ca noi Românii aci, în pământul nostru.

S'a vorbit și de poziția Ardélului de mai nainte și de poziția de azi. Ce deosebire! Etă ce dișe deputatul Blasiu Orban: „Ministru-președinte ori n'are ideă de istorie ori o întortochază cu intențiune. Ardélul avea mai nainte trimișii (solii) săi pe la tote curțile și curtea ardelenă era locul de adunare al învățaților și notabilităților din streinătate. Față cu starea din trecut, cea de azi e rușinosă. In Orientu află Chinezii mai multă scutură din partea ambasadei noastre, decât noi Ungurii“.

Deputatul Daniel Iranyi vorbi și el de influința Ungariei în afară. „Pe edificiile diplomaților austro-ungari în streinătate numai stégul negru-galben și vulturul dublu se vede, ér tricolorul unguereș și insemnele unguerești nicăiera nu se văd. Chiar aci în țără oficerii armatei comune se numesc încă totu „K. K.“ în locu de K. și K.“

Astfelă mergu desbaterile, arătându-se nenumărate rele de-ale sistemului de guvernare de azi, dér nimeni nu cere și nu propune adevăratele mijloce de îndreptare. Nu se ridice vađa statului este grija guvernului și a șovinștilor, ci se prigoneșcă și se persecute naționalitățile. Credă ei că astfel voru ridica vađa statului și-l voru întări, când trăescă în dușmăniă cu majoritatea cea mare a poporațiunii statului? Amară se înșelă.

Din afară. Intélnirile monarchilor începă. La 21 Maiu n. Regele Humbert alé Italiei va sosi în Berlinu, ca să întorcă visita ce împératul Germaniei i-a făcut'o în anul trecut. Germanii își dau tote silințele să pregătésca o primire cât se pôte de strălucită ospelii împératului și aliatului lor.

Ce priveste raporturile dintre cele trei puteri aliata, se pare că nu sunt toamai scutite de neînțelegeri. Acesta au accentuat'o și foile rusești. Congresul catolicu ce s'a ținut în Viena și care s'a pronunțat pentru restabilirea puterii lumescă a Papei, prin urmare în contra unității Italiei, a produsă mare amărăciune în poporul italianu, care a început a amenința cu irredentismul pentru Triestu și Fiume. Foile vieneze facu totu posibilu, ca să aplaneze lucrurile, numai foile clericale, ca „Vaterland“, dișcă că amenințările Italianilor nu voru modifica ideile și purtarea catolicilor austriaci. Foile germane încă și-au arătat orecum nemulțămirea pen-

tru acestu incidentu, care ar puté turbura raporturile dintre aliați. Negreșit că întélnirea monarchilor în Berlinu, și e probabilu că și o întélnire a ministrului italianu Crispi cu ministrul nostru de externe Kalnoky voru înlătura micile neînțelegeri dintre guverne, dér cu greu și amărăciunea din poporul italianu. In acestă afacere s'a și adresat ministru președinte austriacu Taaffe o interpellare. Ministrul a răspuns, că fiindu o adunare privată, în care ospetii invitați și-au exprimat părerile, guvernul nu putea ingera. Enunțările adunării nu pot influința asupra politicei monarchiei și ministrul de externe a arătat de repetite ori la locul competent, că raporturile cu Italia suntă afară de orice îndoială amicale.

In Roma s'a ținut unu congresu alé păcii. Unu diaristu olandesu a propus să vestésca congresul pe Papa ca cel mai bun arbitru între state, ér Regele Italiei să fiă în Roma numai unu administratoru alé Papei. Acestă straniu propunere a fost unanimu respinsă de ceilalți membri ai congresului. Din contra congresul se declară pentru unu tribunalu internaționalu de arbitri, care să fiă formatu din reprezentanți de-ai tuturor statelor, și tote tractatele dintre state să fiă provédute cu clausula tribunalului de arbitri; totodată s'a recunoscutu ca necesară și o eventuală intervențiune armată pentru esecutarea unei sentințe a tribunalului de arbitri, deorece națiunile aru avé să chezușcă cu onorea lor pentru esecutarea sentințelor tribunalului de arbitri. Cestiunea neutralității Alsației-Lotaringiei și regularea cestiunei balcanice s'a amănatu pentru congresul viitoru.

Fóia liberală „Srpska Nezavisnost“ din Belgradu atacă pe guvernul bulgaru din cauza unui articulu apărut în fóia bulgară „Svoboda“, care vorbindu despre situațiunea Serbiei și despre afacerea exmetropolitului Michailu, pe care Serbi se pregătésca a-lu primi cu mare pompă, numesce pe Serbia: turburătoarea păcii la Balcani și dișce, că ocuparea ei de către Austro-Ungaria e singurul mijlocu pentru susținerea păcii. „Nazavisnost“ răspunde la acestea: „De când prințul de Coburg e în Bulgaria, se favorisază în modu bătătoru la ochi interesele Austro-Ungariei prin ómenii bulgari dela putere în paguba propriului principat și a slavismului, și Serbia se amenință. Politica bulgară de azi aduce pe Serbia într'unu focu incrușat și fi este totu așa de periculoasă Serbiei ca și influințarea ei de către monarchia vecină, care sprijinesce acea politică. Națiunea bulgară fățaresce fraților săi serbi amicitia, în realitate însă se gândesce să-i perđă. Rușii și Serbi au trăit

să aibă bogate esperiențe și desamăgiri în privința iubirii frățesce a Bulgarilor.“ Fóia serbescă provóca în fine pe guvernul radicalu, să și facă datoria în interesul Serbiei, spre a fi de pază față cu Bulgaria.

SCRILE ĐILEI.

Căsétoria prințului Wilhelm de Hohenzollern. In ziua de 26 Iunie se va celebra în Sigmaringen căsétoria prințului Wilhelm de Hehenzollern, fratele moștenitorului României. La acestă serbare va lua parte și împératul Germaniei. Inainte însă de a merge la Sigmaringen, împératul Germaniei se va duce la Stuttgart în ziua de 25, spre a face o inspecțiă militară.

Căsétoria moștenitorului tronului român. S'a scris mult în zilele din urmă despre viitorea căsétoria a prințului Ferdinandu alé României. Dér versiunile dintăiu s'au desmințit. Acum cetim din nou în „Epoca“ următoarele: „E vorba de o căsétoria între A. S. Principele Ferdinandu de Hohenzollernu, moștenitorul Tronului României, și princessa Alice de Hessa. Acesta e numai unu proiectu și nimic nu e încă hotărítu definitiv. A. S. Principele Ferdinandu se va întélni cu Princessa de Hessa în luna lui Iunie la Sigmaringen, pe ocazia serbătorilor ce se voru da pentru nunta prințului Wilhelm de Hohenzollern. Numai după această întvedere se va hotări ceva definitiv în privința căsétoriei prințului Ferdinandu. Una din surorile prințesei de Hessa e măritată cu principele Henricu alé Prusiei, fratele Impératului Germaniei, și cealaltă e măritată cu Marele duce Sergie alé Rusiei.

3/15 Maiu. Mercuri séra s'au intrunit mai mulți Români brașoveni în sala din casa de dare la semn de sub Témpla unde au serbat împreună amintirea zilei de 3/15 Maiu 1848.

In Deșiu precum ni-se comunică, s'a serbat în totă liniștea aniversarea zilei de 3/15 Maiu.

Uneltiri de maghiarisare. Reuniunea generală a învățătorilor comitatului Bistrița-Năsăud a ținut în zilele trecute o adunare plenară în sala casei comitatense din Bistrița. Unu raportu despre decursul adunării publicat în „Kolozsvar“ Nr. 112 e însoțit de următoarele cuvinte: „In adevér, zelosii anteluptători ai educațiunei populare au și meritatu, ca lupta lor spirituală să fiă cuprinsă într'unu cadru atât de frumos, căci a aștepta o desbateră atât de liniștită și înălțată din partea învățătorilor

lor, ar fi fostu înainte cu vr'o doi ani o speranță esagerată, mai ales aci pe teritoriul acestui comitatu, unde înainte de venirea fișpanului br. Desideriu Banffy cuvântul maghiaru aparținea în categoria corbilor albi; aci unde abia putei găsi o școlă cu limba de instrucțiune maghiară, amú văđutu azi la unu locu 62 de învățători. Asta-i o éră cu totul nouă, alé carei conducătoru însușit și spiritul învietoare este inspectorul școlar Dr. Iulius Havas, care pôte fi mândru cu aderenții și școlarii săi, pe cari și azi i-a condus neobositu la țelu, ca să grăbésca cócerea fructelor ostelelor lor“.

Etă cum se scie insinua Dr. Iulius Havas *alias* Itzig Berger la stăpâni săi. Acum rămăie ca după o altă adunare „Kolozsvar“ să ne spună, că cei 62 de învățători erau îmbrăcați cu atile, cu cușme și cu pinteți la cisme, ori în casul cel mai réu cu ismene largi cu crețe ca pe pusele unguerești. Ce dișcă cei 62 de învățători la astă batjocuire a lor din partea inspectorului școlar unguereș, ai cărui aderenți și școlari aru fi ei?

Bilete pentru sesonul de băi. Cu ziua de 15 Maiu n. se dau bilete cu prețu redus pentru sesonul de băi la următoarele stațiuni ale căilor ferate ale statului către localitățile de băi ardelen: Basna (stația Mediașu), Borsecu (stația Tergu-Muresului ori Odérheiu-sécuescu), Vâlcele (stația Feldiára), Homorodu (stația Odérheiu-sécuescu), Malnașu (stația Feldiára), Ocna Sibiului, Zizinu (stația Brașovu). Celelalte localități de băi, situate afară din Ardealu, către care se dau bilete pentru sesonul de băi cu prețuri reduse, se pot vedé pe placatele lipite în tote stațiunile administrațiunilor căilor ferate interesate.

3/15 Maiu în Bucuresci. Diarele de dincolo ne spun, că în amintirea zilei de 3/15 Maiu societatea „Carpații“ din Bucuresci a dat unu banchetu în sala dela Rașca. Banchetu a început inonându musica militară „Deștépă-te Române.“ Au fost de față reprezentanții diarelor „Românul“, „Naționalul“, „România“, „Națiunea“, „Epoca“, „Lupta“ și „Răsboiul“. Banchetu a fost presidiat de de d-lu Gheorge Sionu, care încă a luat parte la adunarea dela Blașiu în 1848. Au tostatu între alții d-nii G. Sionu C. C. Dobrescu deputat și președinte alé societății „Carpații“, Palade deputat, Valerianu diaristu, Roco redactoru la „România“, Goga vicepreședinte alé societății „Carpații“, Bibicescu redactorul „Telegrafului Român“, Nacu în numele societății „Tinerimea Română“,

„Mă iai și în bătaia de jocu, marchisă?”

„Te desprețuesc!“

„Asta e prea multă batjocură pentru unu conte da Prati, signoră! Da, vréu să moru, dér mai întâiu trebuie să mori tu, frumosule devolu împeliat. Mori împietritu, crudelu, care nu poți fi înduplecat!“

Cu o săritură se apropiă de ea și-i înfipse pumnalul adencu în inimă.

„Fernando, dragul mamei Fernando!“ strigă marchisa... căđendă jos și îndată își dete sufletul.

Ucigașul privi unu momentu cadavrul frumoșei femei, apoi pumnalul plin de sânge, cu care în urmă voi să se străpungă și el. Dér abia i-atinse vârful acestuia pielea și își pierdu totu curajul. Venise probabil la convingerea, că sinuciderea n'ar fi unu lucru așa plăcutu, precum și-a închipuitu densul. Era pré la lașu.

Micuțulu Fernando văđuse totă scena înfiorătoare, plângându și strigându amar elu o tulă la fugă, până a nu gândi contele, că ore se nu nimicésca pe

acéstă singură mărturie printr'o a doua lovitură criminală.

Acum era pré târziu. Copilul era pré aprópe de casă.

Lorenzo da Prati sare iute peste zidul grădinei și dispare într'o viaș apropiată.

Đece minute în urmă, servitorii marchisei spăriați, conduși de Fernando, se adună la fața locului.

Văđendú cadavrul bunei și pré iubitei lor stăpâne, toți începă a se văeta și a se plânge, așa că răsuna grădina.

Omorurile pe timpul acela nu erau lucru rar în Roma și în împrejurimea Romei. Multe crime de felul acesta, asupra vieții și averii, rămăneau nedescoperite și nepedepsite. Véculu de atunci, ori câtu erau de perfecționate artele și sciințele, era dedatu cu totu felul de fărădelegi. Despre o întâmplare de acestea, decă era de o însemnătate deosebită, se vorbea în societate câteva zile ori săptămēni, până se ivea altă fărădelege mai urgentă.

Omorul acesta însă, sévărítu în ziua mare asupra frumoșei mar-

chise Obizzi, care se bucura de stima tuturor, făcu mare șgomotu, mai ales fiind-că din spusele neîndoióse ale micuțului Fernando, se scia cu siguranță, că omoritorul era stricatulu conte Lorenzo d'a Prati. De aceea contele fu urmăritu judecătoreșce.

Se dovedi prin martori, că elu a petrecutu mai multe zile aprópe de moșia marchisei, unde l'au văđutu mai mulți ómeni. Intr'o cărciumă depărtată, proprietatea unui anume Tebaldo Gozzi, și-a ținut locuința și grajdul pentru calu, ceea ce a mărturisit și cărciumarul. Doi vier, cari lucrau în via de lângă grădina marchisei, l'au văđutu tupilându-se prin tufișu. Alții l'au văđutu de totu schimbatu la față alergându în fuga calului spre Roma, amindú chiar și timpul, care se potrivea cam cu-o órá după îndeplinirea omorului.

Singura mărturie a omorului însă era numai micul, acum de totu orfanul Fernando Obizzi.

Băiatul spuse cu cea mai mare precisiune, descriese acurată făptuirea omorului, reproducea chiar părți din conorbirea mamei sale cu blăstămatul de

conte înainte de sévărșirea omorului.

Lorenzo da Prati, în fața tuturor dovedilor acestora sdrobotore, tăgădui fapta cu o nerușinare ne mai pomenită și cu multă récelă. Elu susținea cu obrănciă, că este jertfa nevinovată a unei schimbări fatale, că adevăc omorul l'ar fi făptuitu, cine scie din ce motive, vre'unu banditu, care probabilu îi sémăna lui.

Nimeni nu credea minciunilor lui. Toți erau convinși, că numai Prati a fost în stare să comită o asemenea faptă. Pe lângă aceea înfățișarea lui era atât de nobilă și alésă, încātu era peste putință să se pótă schimba cu a unui Bravo séu cu a unui ucigașu de meserie, se aștepta prin urmare ca contele Lorenzo da Prati, ca ucigașul marchisei Obizzi, să fiă judecatu și condamnatu.

S'a întâmplat totuși altfel, așa adevăc, cum pređiseră de multu unii din publicu, cari cunosceau în dejansu corupțiunea justiției din timpul acela. Tribunalul suprem a achitat pe conte sub pretextu, că dovedile n'ar fi destulu de convingétore. Micuțulu e pré tineru, nu pôte fi privitu ca mărturie.

Gârbea, Polichroniade, Dumitrescu, Comşa, Calmusky în numele societății „Unirea”, Bacalbaşa și alții. Toastele s'au ridicat pentru martirii din 1848, pentru presa română din Transilvania, pentru muncă, solidaritate ș. a. S'au cecitit și mai multe telegrame de felicitare.

Trenuri de plăcere. Cu începere dela 20 Maiu vor începe a circula pe linia București-Predeal trenurile de plăcere cu reducția de 50 la sută.

† **Petru Grama.** Din Sântejude ne vine dureroasă știre, că meritatul învățător de acolo Petru Grama a reposat în ziua de 2 Maiu n. c. în etate de 47 de ani. Elu a fost unul dintre cei mai strădalnici și conștiențioși învățători ai noștri, care 26 de ani a luptat cu zel și abnegațiune pentru luminarea și deșteptarea tinerelor mlădițe din școlă sa. Răposatul Petru Grama s'a făcut cunoscut publicului românesc din părțile noastre mai vârtos prin zelul ce l'a desvoltat pentru propagarea industriei de casă între poporul nostru, fiindu cel dintâi care de repeți-oră a pledat în colonele foicei noastre pentru această idee, ce a tradus-o și în faptă, deschizându mai întâiu de toți în diferite veri cursuri speciale pentru instruirea industriei de casă. Cei ce vor gusta din rólele binefăcătoare ale industriei de casă, vor trebui totdeauna să-și aducă aminte cu recunoștință de răposatul Petru Grama, a căruia bunăvoință și neobosită stăruință poate servi ca pildă învățătorilor noștri sătesci.

Casul cu servitorea din Făgăraș. Procurorul din Făgăraș, în raportul său lunar cetit în ședința dela 11 Maiu n. c. comitetului administrativ, spune că servitorea dispărută dela moșa jidovăscă din Făgăraș și găsită mortă în cămăruță fără îndoială s'a sinucis, precum spun medicii. Totodată procurorul accentuă necesitatea d'a se trage la răspundere aceia, cari imprăștiă șgomote stranii despre cauza morții fetei. Dér după ce, precum se spune, acesta nu e unicul casu ivit totu la aceea moșă, nu crede procurorul, că ar fi bine, înainte de a cere să fiă trasă la răspundere lumea, să lumineze opinia publică cu deamăruntul în privința aceta?

Nix daics. În adunarea plenară a camerei de industriă și comerț din Pesta, se plânse, precum spune „Egyetertes” Nr. 132, Gabriel Madary asupra „abusului”, că presiunile prezintă de repeți-oră hărții și acte în limba germană, fără să îngrijesc de traducerea lor în limba oficială. Adunarea a primit propunerea, ca pre-

sidiul să prezinte camerei în viitor numai acte în limba ungerăscă. Grrozavă!

Morte misterioasă. „Szekely Nemzet” împărășese, că inginerul Ladislau Cseke din Seps-Sângeorgi a fost găsit mort într'o fântână din comuna Beșineu, unde se dusesse în afaceri. Ne fiindu un motiv de sinucidere, fisol-găbirul cu fisicul comitatului s'au dus să cerceteze casul la fața locului.

Periceiu (Sălagiu), 8 Maiu 1889.

Stimate D-le Redactor! Frumosul daru ce a binevoit a ni-lu face bărbatul națiunei române domnul *Georgiu Popu* din Băsești prin abonarea pe o jumătate de an a numerilor de Duminica ai „Gazetei Transilvaniei” pe sēma a 50 de învățători sălagieni, — acestu nimerit și frumos daru, dicit, a produs mare veselie în sinul învățătorilor noștri. Și aceta nu numai pentru că de-acum ne putem și noi mândri, că avem la casă iubita noastră „Gazeta Transilvaniei”, care ne aduce totu mai bogate povățuri pe tōte terenale, dēr suntem veseli mai vîrtos și de aceea, pentru că prin aceta neașteptă binefacere, marimosul Domn *Georgiu Popu* ni-a dat o nouă dovadă despre iubirea și bunătatea rară, ce o are față cu învățătorii români, pentru a căroră incurajare d-sa a binevoit a aduce atâtea jertfe. D-lu *G. Popu* din Băsești este acel distins bărbat, care totu pentru înaintarea luminării poporului nostru a binevoit a da cunoscutele premii de câte o vacă cu vitel, o scrofa cu câte 5 purci ș. a. pentru a fi premiați în fiecare anu acei învățători români din Sălagiu, cari vor arăta mai mare progresu cu școlarii lor.

Prin acestea și alte asemenea nobile fapte d-lu *Georgiu Popu* de Băsești și-a câștigat încrederea și recunoștința noastră sinceră. Învățătorii noștri vor urma cu credință binevoitorilor povățuri ce ni-le dă d-sa și nu vor întârzi, credu, a se înfățișa cu toții la proximele adunări naționale române din Sălagiu, cum este adunarea Despărțământului XI alu Asociațiunei, ce se va ține în comuna Trăneș, și adunarea generală a învățătorilor români sălagieni, cu care ocaziune învățătorii noștri își vor pute exprima în persoană recunoștința lor față cu ilustrul nostru Domn *G. Popu*.

Până atunci însă subscrișul înveț. rom. dela școlă gr. c. din parochia Periceiu, provocat fiind și de alți învățători, atât eu, cât și dēnșii, îl rugăm pe ilustrul d. *Georgiu Popu* din Băsești, ca să binevoiască a primi dela noi învățătorii români profunda noastră mulțămire, stimă și recunoștință, pentru că a binevoit a ne împărăși cu cea mai instructivă și prețioasă foia națională a „Gazetei Transilvaniei”, promițendu că întotdeauna îi vom fi supuși în cele ce țintesc d-sa a ne aduce pe noi și în cele ce avem de a face cu poporul.

Vom nișui a satisface dorinței d-sale încâtu ne vor concede numai puterile noastre dăscălesci — pentru că

sciută este, că în multe locuri, unde învățătorul ar voi, ba face încercare a redeștepta poporul, nu arareori își află contrari și învrăjbuitori de totu ce e bun.

Vasile Olteanu-Bungărdenul.

Adunarea generală a Asociațiunei.

Nr. 119/889.

Convocare.

În conformitate cu prescrișele ȘȘ-lor 14 și 21 din statutele asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, și în conformitate cu concludul adunării generale dela Abrud din 1888 de d-to 6 Augustu, ședința II pt. prot. 33, precum și cu concludul comitetului de d-to 9 Maiu a. c. pt. prt. 49 *adunarea generală pentru anulul curentu se convoca prin aceta în Făgărașu pe 15/27 Augustu și zilele următoare.*

Aducēndu aceta la cunoscința publică, invităm pe toți membrii Asociațiunei a lua parte în număr câtu mai mare la ședințele adunării.

Sibiu, în 15 Maiu 1889.

Pentru comitetul Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

G. Barițiu.
președinte.

Dr. I. Crișianu.
secretar II.

Rectificare. În foiletonul „Gaz. Trans.” din Nr. 81 intitulat *Vasile Mălinescu*, se citeșcă mai departe: *foștul pe urmă Ministru de Culte la București și repausat la 1861 or 1862 la Focșani*; mai încolo *Risicanu* s'a chemat *Toderiță* și moșia sa a fost lângă Vaslui, nu lângă Huși; prin urmare și pe *Mălinescu* l'au adus cu escortă militară nu la Huși, ci la Vaslui. — *Porumbescu.*

EDUCAȚIUNE.

Cum trebuie să fie creșterea,

ce pălăți o dau copiilor, pentru ca școlă să-și ajungă mai cu înlesnire înaltul ei scop.

Motto: Copii buni sunt bucuria părinților, temelie școlii și fala și nădejdea îndreptății a nēmului lor.

(Urmare.)

Străduiți-Ve a-i face pe băeți să fie totdeauna ocupați cu ceva folositor trupului și sufletului lor.

Învățați să întrebuințeze timpul bine.

Timpul e ban; elu e mai mult decât ban; e o parte a vieții omului. Vai de celu ce l'ă cheltuiesce pe lucruri netrebnece.

Deprindeți pe copii de mic să câștige cât se poate de mult timp.

Și pentru ca să câștige mai mult timp, deprindeți-i de timpuriu, de când sunt mici, să se scole de dimineță.

De timpuriu în pat, și de timpuriu din pat, să fie o regulă a vieții lor.

Unu ceas, două, câștigate din timpul dimineții, însemneză forțe multu.

Mulți și-au făcut viața fericită numai astfel, că deprinseră de mic a se scula dimineță cu unu ceas, două mai curēndu decât alții. Cunoscu capitaliști însemnați, cari, după cum se scie, și-au făcut averile lor mai vîrtos numai astfel, că se deprinseră a se scula dimineță cu unu ceas, două mai de timpuriu.

Cunoscu băbați de carte, cari s'au făcut vestiți în lume prin scrierile lor, ce le compuneau în timpul dimineții.

Vestitul naturalist *Buffon* mărturisește elu însuși, că numai împrejurării, că încep a se scula dela o vreme cu unu ciasu, două mai de dimineță, avu să mulțămescă 12 tomuri din scrierile sale.

Dimineță se scola omul cu puteri îndoite trupesci și sufletesci.

Dimineță suntem cu capul mai limpede, mai vioi, mai deștept, cuprindem mai bine și avem poftă mai multă și mai mare de lucru.

Dimineță avem sporu îdoit la lucru. Pe or ce punem mâna, eșim în tōte bine în timpul dimineții. Pentru aceea e timpul dimineții atât de scump. Pentru aceea se dice, că timpul e ban, ban de argint și de aur.

Să deprindem așadere pe copii de mic să se scole de dimineță, să se îmbrace repede, fără zăbavă, fără a se lenevi, fără a cârți, fără a geme și a se întinde în dreapta și în stânga, după cum fac mulți băeți, deprinși rău, după ce se deșteptă din somnul îndrăgitu preste măsură. Dera mama să le mērgă înainte cu pildă bună. Cu mintea sa deșteptă și cu mâna s'a strădalnică să porțe ea cărma, îndemnându cu cuvēntul și cu iapta pe copii săi la muncă trupescă și sufletescă.

Să pună șe-și învețe, ce au de învățat, și după ce și-au făcut lecțiile, să pună să muncescă cu mâinile totu felul de lucruri, cari dēnsa le află potrivite pentru vârsta și puterile lor.

În Roma, se nșlege, lucrul nu era secret, toți șiau că contele a scapatu numai la întrepunerea rudelor lui, cari aveau mare influință. Rudele marchisei, care încă erau forțe vădute, — *Obizzi*, *Degli Ottologi* și alții, — s'au încercat cu tōte mijlocele să schimbe sentința de achitare a tribunalului suprem și să obțină o judecată drēptă. Dēr n'au reușit nici cu bani, nici cu intrigi. Protectorii contelui da Prati erau cei mai cu influință și mai puternici.

În chipul aceta ucigașul a scapat fără pedepsă, și se părea că se bucură de triumfulu lui.

Cu tōte astea rudeniile lui, ba chiar și elu singur, găsiră cu cale, că este mai bine să părăsescă Roma, unde necontenit ilu amenința pericolul de a fi ucis de *Obizzi* sau de *Ottologi*.

Luându nume strein, călători în Franca, mai târziu în Spania, risipi cu ușurință tōtă averea, își ruină sănătatea dându-se la totu felul de desfrânari, numai ca să-și omore conșcința, care l'ă rodea neincetat, ceea-ce nu-i succese, pentru că demonii iadului ilu urmăiau pretutindenea. O noapte nu putea dormi

liniștit.... Cum închidea ochii nu vedea decât umbra marchisei ucise.

După cinspredece ani risipise tōtă averea sa.... decăduse și trupesc și sufletesc. În starea asta se reintorse în Roma uitat aproape de toți.

Numerul tinerul *Fernando* ilu ținea bine în minte.

Fernando era acum de douăzeci de ani, curajos și activ ca tatăl seu, cu minte, plăcut și frumos ca maicăsa. Nu era însă vesel și fără grije, ca mai mulți de sēma sa. Era tăcut, retras, une-ori părea chiar melancolic. Ii și diceau „tinerul melancolic.”

Nimeni însă nu și bătea jocu de elu, pentru că toți șiau cauza melancoliei lui. Amintirea privelisocii înfricoșate, la care fusese martor ca băiat de cinci ani, nu s'a putut șterge din memoria lui, și strigătul sfășietor al mamei sale: „*Fernando* alu meu, dragul mamei”, i-se părea adesea că l'ă aude în somn.... i-se părea ca o provocare din mormēnt.

Deorece dreptatea în patria sa era atât de ticăloșă, încâtu unu ucigașu dovedit a putu să scape de pedepsă

meritată, tinerul marchist se ținea în dreptu a se răsbuna singur. De mult ar fi căutat pe contele da Prati, ca să i curme gilele, decă ar fi sciut, unde-lu pōte găsi.

Dēr ēta că într'o di, după 15 ani, primi șirea, că *Lorenzo* da Prati s'a reintors în Roma.

Numer decāt i trimise o provocare la duel.

Contele nu primi provocarea și încercă în totu chipul a nu da față cu marchisul.

Aceta însă, prin omēni lui, aflase pe unde se ținea contele și l'ă pādea pe stradă.

Odată, când contele eșise din casa unei rudeni, *Fernando* i sare în drumu cu o pușcă scurtă în mână.

„Stăi, mișelule!”

„Iertare!” strigă *Lorenzo*. „Da, sunt mare păcătoș. Acum însă mă pocășc... încă nu vreu să mor!”

„Ucigașu ticăloș!” strigă *Fernando*. „Astădi imi răsbunmōrtea mamei mele. Fiindcă n'ai vrut să te duelezi, nu-mi rămāne alta, decât să te ucidu ca pe unu căne!”

„Grațā, îndurare!”

„Ba nu, nici o grațā, nici o îndurare! Numer cu mōrte vei plăti fărădelegea ta!”

Fernando ridică arma și ucigașul mamei sale cade jos pentru a nu se mai scula nicodată.

Fapta asta s'a petrecut în mijlocul Romei, în ziua mare într'o stradă umblată.

Opinia publică era, că în casul de față s'a făcut o rēșplată drēptă, pentru că pe timpul când s'a comis fărădelegea cu omorul marchisei, judecătorii își uitaseră de datoria lor sfântă.

Tinerul marchist rămase încă câteva săptămāni în Roma, fără a fi tras la răspundere pentru fapta lui.

După aceea părăsi patria, călători la Viena și intră în serviciul împēratului. Prin virtușile și talentul seu, în câți-va a i ajuns la mari demnități. Se făcu marchis alu sfinței împērații romane, comandantul Vienei, consilieru orășenesc și generalu. Elu muri la Praga neșsurat în anul 1610.

Traducere de **Moșul.**

Fără de lucru se nu'i lase nici de cum.

D'aici nu urmază, ca băeții se nu'și petrecă de felu. Zace în firea băieților, ba e chiar bine pentru sănătatea lor, ca din când în când, după ce și-au isprăvit lucrurile, se-și petrecă cu jocuri nevinovate. Să nu' sufere însă mama a'și petrece timpul nefăcându-nimica; a'și petrece timpul în trândăvia.

Lenea e perina diavolului.

Ea e rădăcina tuturor relelor.

Din ea curgă, ca dintr'unu isvoru, totu felulu de păcate urite și scârboase.

Deprindeți-Ve așa dér, mame-lor, copiii voștri de timpuriu la muncă.

Munca e din ceru, ea e sfântă și dumnezească. Dumneđu a rânduit ca omulu să-și câștige pâinea întru sudorea frunții sale.

Numai lucrulu muncitu are prețu adevăratu.

Lucrulu căpătat d'a gata are prețu numai de jumătate. Și banulu muncitu ilu prețesci însutitu mai multu, decâtu banulu câștigatu fără nici o tignă. Munca depărtează uritul, ilu face pe omu cu punga plină, neatărnatu, ilu face sănătosu și veselū și pune temeiul fericii sale.

Destule îndemnări așadără, dragii mei, pentru a vă deprinde copiii de timpuriu să iubescă și să prețescă munca.

Nu'i lăsați nici-odată fără să facă ceva bunu.

Multe aveți voi de lucratu în casele și în prejurulu caselor voștre.

De ce se nu deprindeți pe copiii voștri de mic să fie împrejurulu vostru, să vă dea puțină mână de ajutoru. Și de ar fi ajutorulu primitu dela micuții voștri câtu de micu, câtu de neînsemnatu, să nu'lu desprețuiți. Elu are prețu cu multu mai mare, decâtu ați crede, elu e de unu prețu nemărginitu, căci îi învață pe copii să fie muncitori, îi învață să fie fără pregetu, trezi la minte, vioi și străduitori, și cu încredere în puterile lor: totu lucruri bune, cari îi facu mulțamiți cu sine.

Și precum voru fi ei micu, așa voru fi și mari.

De a crescutu cineva cu munca, de micu copilu, muncitoru va rămâne până la sfârșitul vieții sale, și de a crescutu cu lenea, numai sapa și lopata ilu va scăpa de ea.

Căci nuiaua strâmbă, după ce a îmbătrânitu și s'a învârtosatu, n'o mai poți îndrepta.

Deci încă-odată vă sfătuescu, dragii mei părinți, să vă străduiți a deștepta plăcerea copiilor voștri la muncă, și a nu' lăsa fără de lucru.

Căci multe rele învață băeții, cari nu sunt deprinși de mic la muncă.

Vor fi siliți să umble încoco și incolu, căscându gura la unele și altele, certându-se, injurându-se și bătându-se cu tovarășii de ai lor, scoțându-le ochii și spărgându-le capetele, cum s'a întâmplat deunădă cu nisce băeți de familie bune din Sibiu, și întorcându-se acasă însoțiți de blăstemele acelora, căroră li-au făcutu numai supărare prin purtare loru neomenosă.

Căți copii nu s'au stricatu în chipulu acesta prin sêlbaticulu obicei de a umbla de capulu loru, nepriveghiați și nepovățuiți de mamele lor la lucru!

Căți nu și-au perdatu în chipulu acesta prin viața lor destrăbălată gustulu de școlă și de învățatura.

Feriți-vă însă ca de focu de a înfățișa copiilor voștri greutățile mun-

cei ca o nefericire și dulceta lenei ca lucrulu celu mai plăcutu și doritu inimei lor, precum facu mulți părinți nepricepuți și nechibzuiți. Nu le dați pildă rea, cărtindu împotriva sorții voștre: socotindu-vă de nefericiți, când aveți de lucru, și fericindu pe omenii bogați, cari n'au de lucru.

Nu le arătați băieților dorința voastră, că v'ar părea bine să sosescă odată ziua, în care se puteți scăpa afurisita de muncă.

Nu așteptați dăile de sêrbătoare numai pentru ca să puteți dormi ca nisce boeri.

Nu fericiți în chipu pismătarețu în fața copiilor pe bogați, că n'au trebuință să lucre ca voi, că ei mănâncă și beu ce le place, că sunt fericiți omeni, pe timpu ce Voi munciti până dați în brânci.

Nu vorbiți astfel de vorbe în fața copiilor voștri, căi veți strica și-i veți face cu desêvêșire neharmonici de școlă și de viață.

Vor păți ca fiii lui Marinu și soției sale Saveta, cari părăsiră școlă, se apucară de meseria cărtilor de jocu, unde credeau, că se câștigă banul cu mai puțină muncă. Înșelară pe căți și mai căți tineri nepricepuți în șarlatanerii. Dără în sfârșitu, li-se descoperiră înșelăciunile, de care aveau trebuință la cărti, și tură trântiți și călcați în picioare, ca vai de capulu lor. Astăzi unulu din ei petrece în temniță, era alu doilea și-a perdatu urma pribegindu prin țeri streine.

Cu totul altfelu și-a sciutu cresce copiii surată-sa Zamfira. Nici odată n'a auditu o cineva cărtindu împotriva sorții.

De a avutu dăile bune seu dăile rele, ea mulțamea lui Dumneđu pentru tôte.

Eră de copiii sei îngrija ca de ochii sei din capu.

De câte-ori veneau băeții dela școlă, ea'i întreba, de au ceva de învățatu? De diceau că da, îi puneă să învețe la masă înainte sa.

Apoi după ce băeții-și învățau lecțiile, ea'i lua cu sine și, de era timpu potrivit, se ducea cu ei în grădiniță.

Aici îi puneă să facă straturu pentru flori, seu pentru legumi.

Seu îi ducea în grădina din fundulu curții, care era plină de felu de felu de pomi roditori, toți puși de mâna iubitelui ei tată, moșu Albu, adormitu în Domnulu.

Aici îi puneă Zamfira să sape împrejurulu pomilor și pomișorilor.

Din când în când le dicea, să se mai odihnescă, și minunatu se pricepea ea atunci să le spună câte o poveste, câte o învățatură, câte o asemănare potrivită.

Așa de pildă, odată fiindu cu copiii în grădina, după ce săpară împrejurulu pomișorilor și se obosiră, ea le dîse: „Sciți voi, dragii mei, pentru ce săpăm și ne trudem noi atâta cu pomișorii ăștia?”

— „Ca să'nflorască“, dîse Ghiță; eră Manole adause: „și ca să mănăcăm pome din ei odată“.

— „Aveți dreptate“, dîse mama lor. „Ca să'nflorască și să rodescă ei. Vedeti, dragii mei, ca nisce pomișori sunteți și voi. En spuneți-mi: „Îngrijesce și de voi cineva?”

— „Da“, răspuneră ei, „îngrijesce Dumneata, mamă,“ răspuse celu mai mare din ei, „că ne dai de mâncare, ne îmbraci, ne-ai datu la școlă“.

— „Dăr decă o facu acesta pentru voi, sciți voi să'mi spuneți, potu eu aștepta ceva și dela voi, de pildă, cum așteptăm cu toți dela pomișori?”

Și nesciind să răspundă după

pofta mamei, ea le dîse mai departe: „Așteptu, dragii mamei, așteptu și dela voi să'nfloriți și voi și să aduceți rode. Așteptu să ascultați de mine și să faceți tot'dauna ce vă dîcu; să nu eșiți nici-odată din cuvântulu meu; să mergeți liniștiți la școlă, să fiți acolo cu băgare de sémă la ce vă spune învățatorulu, să nu vă sfădiți cu nimenea; să'nvêțați bine și să'mi faceți bucurie prin învățatură și prin buna voastră purtare. Și atunci să sciți, că'nfloriți ca pomișorii. Eră când veți fi mari, veți aduce rodă ca pomii cei mari, ca merii și perii din fundulu grădinei, cari sciți, că vara și tòmna sunt încărcați de rodiri plăcute.“

Astfelu scia să-și crească copiii priceputa și înțelepta Zamfira, deprindendu-i în totu chipulu și cu totu prilejul la iubirea de muncă și îndestrându sufletulu lor cu înțelepte învățaturi. Și Dumneđu a întăritu și a îndoitu puterile ei în faceri de bine copiilor ei și a revărsatu cu îmbelșugare ceresca sa binecuvântare asupra ei și o-a făcutu părtașă de tôte bucuriile, de care e vrednică o mamă muncitoare, înțeleptă și virtuosă.

Căci unulu din copiii Zamfiriei, celu mai mare, a eșitu unu negustor vestitu într'unu orașu din Țera Românescă, omu muncitoru și fără pregetu în fapte de binefacere; prețuitu de toți pentru sufletulu lui deșteptu și vioiu, dér mai pre susu de tôte pentru dovețile cele multe de iubire și jertfire pentru mamă-sa și pentru frații și surorile sale.

După-ce s'a ridicatu ceva în vađa omenilor câștigându-și o stare frumoasă, a luat pe unulu din frații sei la sine în prăvăliă, și și acesta e astăzi omu făcutu: cu avere, cu nume bun și cinstitu de toți, — eră pe fratele seu mai micu l'a lăsatu să învețe mai departe școlu înalte în țeri streine, și astăzi elu este unu vrednicu judecătoru în țera vecină, prețuit de toți căți ilu cunosc și căți au auditu de numele lui.

Astfelu și-a sciutu Zamfira cresce pe copiii sei deprindendu puterile lor trupesci și sufletesci, îndeletnicindu-i cu munca și cu învățatura, care e încă totu muncă; e muncă însă cu capulu, dér este munca cea mai grea.

Voi însă, ca mame, li-o puteți face și munca acesta ușoră și plăcută. Căci plăcută este orice muncă, câtu de grea, decă ajungi să-i pricepi prețulu, decă ajungi să-i gusti dulceta și să cunosc, ce câștigă dobândesci dintr'ensă.

Așa este și cu învățatura. Plăcută este și ea, decă-i cunosc prețulu ei nemărginitu.

Căci podobă de auru este ea pentru omu și mărgăritaru de prețu mare. Căci cu învățatura omulu e îmbrăcatu ca cu o haină de mărire și cununa bucuriei și-o pune șie-și. Pricina însă, că atâți părinți cărtesci împotriva școlilor și a sarcinelor, cu care se ține școlă și învățatorii, e, că ei nu știu și nici nu le trece prin minte, ce prețu are școlă, ce câștigă mare au copiii dela școlă și dela învățatorii seu dascălii, cari le dau copiilor lor învățatură. Căci atunci nu ni-amu putu închipui, cum se potu afla părinți, cari în gândulu lor sêlbaticu zugrăvescu copiilor lor pe învățatoru ca pe unu tiranu alu copiilor lor, amenințându-i, când facu vre-o necuviință, cu cuvintele:

„Așteptă, mișelule, că te-oiu

da eu la școlă, și-o da elu ție dascălulu!“

Atunci n'am putu să ne espicămu purtarea unor părinți, mame mai virtosu, căci întemplantu-se să fie pedepsiți copiii lor, încep să verse focu și veninu asupra învățătorilor, otrăvindu-le dăile, și altfelu destulu de amărite.

Atunci n'am sci să ne dăm sémă de purtarea unor mame, care întemplantu-se să lipescă copiii lor fără pricină binecuvântată dela școlă, se duc la învățatoru, și, de față cu copiii lor, îi arată felu de felu de pricină despre lipsirea lor, care de care mai neadeverate, numai ca să scape pe copiii lor de pedepsă ce ar fi fostu convenitu să o primescă. Și în sfârșitu, totu lipsă de pricepere a prețului învățaturii este și din partea unor părinți, cari în nesocotința lor cuteză să asemene pe învățatoru cu ciobanulu seu cu vacarul satulu lor, cari bucosu scotu creșterii din pungă, ca să plătescă lăfa slugilor lor. Eră, când vine învățatorulu, să le ceră rêsplătirea muncii sale grele apostolesci, încep să cârtescă, dîcându:

„Bine mai trăsescu dascălii noștri! Pe ciobanulu meu sêraculu, care petrece totu timpul afară sub cerulu liberu, străbătuțu de crivêțu, tòmna, primăvera în noroiu, cu opincile desfundate, și în zădufulu verei arsă de arșiță, ilu plătimu sêrmanulu cu nimica tôte; eră dascălulu, care nu face nimica alta, decâtu să primblă de colo până colo, ca unu boerū, ne stă în spate ca unu dorobanțu, până își ia lăfa de sute de florini!“

„Ce bine-i de elu, și ce greu jugu e pentru noi, cari trebuie să-lu plătimu cu bani grei, storși din sudorea noastră!“

Așa cărtescu atâți nepricepuți împotriva școlii și a învățătorilor, nesciind, ce vorbescu și ce facu în sêlbătăcia gândirilor lor, căci decă ar sci, câtu de mare e binele, ce-lu facu învățatorii, și câtu de mare rău facu părinții copiilor lor prin vorbele lor nesocotite asupra învățătorilor, în veci n'arū mai păcătui.

Căci prin purtarea lor neînțeleptă părinții facu pe copiii lor să urască pe învățatoru ca pe dușmanii și tiranii lor cei mai apriși și cei mai neîmpăcați; îi facu să privescă școlă ca o temniță, în care sufletulu lor se ține înlăntuitu, și ca unu jugu greu, care să dorască a-lu asvârli dela sine câtu mai în grabă.

Și apoi se mai miră astfelu de părinți, că copiii lor nu s'au pricopsitu cu cartea; că n'a eșitu nimic de dômne ajută din ei, ci numai nisce svênturați, cu creerii scrințiți, omeni neharmonici de nici o trebă, în scurtu: nisce omeni stricați, stricați la capu și nu mai puțin stricați la inimă.

Dăr nimeni altulu nu-i de vină, decâtu ei însiși, decă copiii lor au eșitu astfelu.

Căci nici unu învățatoru, se fiă câtu de harnicu, se fiă chiar picatū din ceru, nu va fi în stare să facă nici unu sporiu cu copiii stricați de părinții lor, precum nu va fi cu puțință nici unui grădinaru, fiă elu câtu de meșteru, să facă din mărăcinu gutuii și din pālămidă să culgă bobe de struguri.

Dăr voi, dragii mei, altfelu trebuie să priviți școlă și învățatura; și așa credū că o și priviți, după adevăratulu ei prețu.

Și astfelu nu rămâne decâtu din ce sciți, să împărțiți cu dăr-

nicie părintescă copiilor vostri iubiți.

Indemnați-i dilnică să-și facă datoria ca adevărați școlari.

Arătați-le, de ce prețu este învățătura pentru om.

Că învățătura-lă face pe om fericit. Că ea e mai scumpă decât banii și decât petrele scumpe.

Banii-i pôte omul perde; învățătura însă nu.

N'o fură hoții; n'o røde rugina; și n'o mănâncă moliile.

Arătați-le pilde despre băeți sëraci, dëră silitori, cari prin învățătura și prin buna lor purtare au ajuns omeni însemnați; negustori însemnați, dirigători însemnați, omeni harnici, laudați și cinstiti de toți, cum au fost și feciorii Zamfirei; și din potrivă cât de nefericiți sunt omenii, cari ca copii n'au vrut să se indeletnicescă cu învățătura și cu bunele năravuri.

Spuneți-le, că astăzi nu mai pôte omul trăi fără de învățatură, cum trăia odată, că astăzi e mort omul, care nu e luminat cu capul și că a trecut timpul norocului, când omenii își câștigau pânea numai cu norocul.

Astăzi, omenilor, cari umblă numai după noroc, le ia omul deșteptat prin învățatură bucată din gură, și ei rămân sëraci, goli ca napul.

Așa se le spuneți, dragii mei părinți, iubiților și scumpilor vostri, copii și felurite indemnuri se le mai dați pentru ca afund în sufletul lor să se întipărescă prețul învățaturii și sfințenia școlii. [Va urma].

ECONOMIA

Părintele albinelor,

istoriă instructivă pentru popor și tinerime, de Michailă Connerth. — Localisată de Valeriu Floriană.

Despre împunsătura albinei.

(Urmare.)

Noi încă nu am fost mersu ca să vedem toți stupii, când etă că prietinelu nostru studentul dela școla agronomică, cu numele Traianu, făcu deodată o săritură de totu ciudată dându-și o palmă peste obraz, așa încât palăria îi sări câtă colo. După acesta făcu o față de totului totu sarbedă și umbla cu neastempără cu amândou mâinile prin perul său. Noi isbucnirăm într'un risu mare și chiar și domnul parochu nu se putu reține a nu rîde vedendă acestă întâmplare pocită.

„Acestă ce-i dreptu, că este o primire cam neplăcută“, dișe vrednicul preotă zimbînd, „dér nu trebuie omul de loc să se apere cu mâinile, ci să se dede a întâmpina albinele cu liniște. Pe celu ce li-se pune în cale atunci când ele își îndeplinesc lucrul lor, pe acela voesc să-l delătore, chiar și decă întrebunțarea acestei puteri a lor le pricinuesce mórtea. — Vin' numai iute încóce, prietino iubite! Așa veți, acum acul (ghimpele) este scos din rană și o să-și fie în curendă mai bine. Frécă locul rănit în grabă cu pământu umed, și durerea și-se va alina.“

Noi întrebărăm, cum se nasce durerea prin împunsătura acului dela albină. „Acestă o veți auzi-o mai târziu“, răspuse domnul parochu.

„Uitați-Ve aici cu deamăntul la albinele acestea, cari adună mierea și pulvrea din flor, că ele sunt mai tóte un fel de mar. Ele tóte sunt albine lucrátore și despre ele se cântă:

I

Aici este mica albinelor casă,
In care în grabă totu intră și ieșe
Poporul celu muncitor;
Și totu sbóră mereu de pe flóre pe flóre

Căutandă pretutindini la miere cu mare ardóre

Cu mare plăcere și dor.

II

Décă le place mierea, saltă voióse,
De-i flórea gólă, îndată fugu mániose
Și 'ndată de acolo se duc;
Când găsesc ele miere multă și bună
O sugă cu plăcere și atăta adună
Incătú de-abia ele o duc!

III

La coșnițe apoi în grab' o transportă
Și s'o descarce éráși se pórtă
Puțin odihindu-se ele;
Își scutură pulvrea fină curată
De pe-aripióre și-apoi se sbóre se gată
Sé mérgă ér după miere!

IV

Așa și petrecú ziua tótă micuțele albine,
Până când séra cea récorósă ér' vine,
Suntú tare sárguincióse;
Ele cântă împreună cu bucuriá,
Desi micuța și simpla lor căsuliá
Nu e așa de frumósă!

V

Din céră își facú ele éráși vase frumóse,
Pe cari le umplu bine cu miere gustósă
Ce au adunátú peste veră;
Érá iérna cu tóte în casă s'adună
Și sugă cu plăcere mereu mierea cea bună

In liniște și tícnelă!

VI

Când iérna de blándul zefir e alungatá,
Și primáveră în urm'á ér se arátá,
Purtándú ea mândrele flor;
Blánde albine esú cu tótele afará
Și lucrá 'npreună strădálnicú din zor

până 'n sérá

Urmați-le voi toți frăiori!

„In fiăcare stup, numărul albinelor lucrátore este mai mare ca oricare altul, anume el se urcă până la câte o sută de mii de albine. Fiindcă ele îndeplinesc tóte lucrurile din coșniță și afară de coșniță, precum o arátă acestă și numele lor de *albine lucrátore*, de aceea ele sunt dela fire provédute cu unelte de lipsă spre îndeplinirea acelor lucruri și totodată și cu armele de lipsă spre a se puté apăra în potrița dușmanilor lor. Ele au doué falci, cari pot róde tare, numite și mandibule, ca doi colți, cu cari se ajutá la ródere, rumpere ș. a. Mai departe o limbă tufósă ca o mătură și lungă, cu ajutorul căreia sugă sucurile cele dulci din felurite flor, șese picióre cu ajutorul căroră lucră mai fără întrerupere și în urmă mai posedú pentru a se puté apăra atunci, când nu mai au încátrău, acul séu ghimpele. Acestă ac se află viritú în o tēcă, ce se află în partea din jos a abdomenului (burtei) și este ca o țevă va sé dícă gólă pe din lăuntru, prin care curge cu prilejul împunsătorei din o beșicuță ce se află așețată la rădęcina acului, un fel de venin în locul unde se întâmplă împunsătura, pricinuidă astfel o durere neplăcută. Acul séu ghimpele are la vèrfu unú cárlig micuț, și din cauza acestuia albina nu-și mai pôte retrage acul după ce l'a implántatú odată undeva. Rémâne decí în rană, dimpreună cu beșicuța cea cu venin, ce se află la rădęcina acului, care împrejurare are dreptú urmare mórtea cutárei albine. Cătú timpú rămáne acul în rană, curge prin țeva acestuia din beșicuțe venin, pricinuidă astfel dureri din ce în ce mai mari; de aceea este cu sfátu a scóte acul îndată din locul unde a fostú implántatú. — S'a întâmplatú și aceea că unii omeni au mánecatú miere în care s'au aflatú mai multe ace dela albine; ajungendú aceste în gură, au făcutú acolo mai multe împunsături, din care causă acei omeni au fostú siliți sé mórá de veninul celú multú ce s'a scursú în locurile împunse. De aceea omul trebuie sé fie cu fórté mare băgare de sémă când máncă miere, ca nu cumva sé inghițe în acea miere și ace de albine, la rădęcina căroră se află beșicuțele cu venin; pentru-că acele ajungú prea ușorú în carne și pricinuescú apoi dureri și um-

fături. Aceste întâmplări firesce că suntú fórté rar și câte doué împunse-turi de albine la mání séu în obrați se potú întotduna suferi. Dér totuși când împunsăturile se îngrámădescú, atunci devinú primejdióse nu numai pentru omeni, ci chiar și pentru cele mai mari animale de casă. De aceea fórté înțeleptesce lucră celú ce nu așítá albinele. Ba s'a întâmplatú și acelu lucru tristú, că albinele din o coșniță au atacatú fără picú de pricină și pe neastep-tate pe îngrijitorul lor și în turbarea lor l'au împunsú de l'au lăsatú mai mortú.

Destoinicia albinei de a împunge cu acul ei, a făcutú din albină în tēmpurile rébboincice de mai de multú ade-seori unú tovarosu mánuitorú și credinciosú pentru omeni. Istoria ni-a pástratú mai multe esemple: așa între altele pe timpul rébboielorú cu Turcii cei nemiloși, în patria nóstră de multe ori au fostú siliți omenii de prin cetăți cu privilegiu năvălirei cetelorú barbare asupra zidurilor dela cetăți ca sé slobódă coșnițe pline de albine asupra dușmanilor, care împrejurare a băgatú frică și cutremurú între acei dușmani.

Cine crede, că dóră albinele împungú numai la lumina dílei, se înșelá, căci ele totú așa de bine împungú și nóptea, ca și ziua. Décă cumva în întunereculú nopții suntú sgándárite, atunci ele sbóră așé întocmai ca și ziua asupra pretinsului lor dușman, și după vre-o câteva clipe l'au și aflatú. Ele se îndreptá după mirosú, care sémțula ele trebuie sé fiá din sémă afará desvoltatú. Décă nu găsescú numai decătú locuri góle la trupú, unde sé facú împunsătura, atunci cautá atáta împrejurú, până ce isbutescú a rėsbí prin vestminte cu acul și astfel a-și ajunge ținta. Fiind-că după împunsătura albinelor cei mai mulți omeni nu numai că sémțescú o durere neplăcută, ci de cele mai multe ori li se facú și umfáturi schimonosítore, de aceea albinele suntú în de obște scutite de fur. Nesmintitú însă că și furaturé de stupú sé întâmplá. Furaturile de stupú se pedepescú cu tótá asprimea; ba în timpurile vechi, sub unii împérați, după legile de atunci își perdeau astfel de fur chiar și vieța.

După cunoscințele de până acum se scie, că albinele suntú diminéța mai aplicate la împunsú și atunci când se indeletnicescú cu adunarea mierei, și că îndată ce a împunsú vre-o albină celelalte au mirositú veninul de albină atacă numai decătú cu dróia. Dér nu trebuie, ca cineva de frica împunsătorei de albină sé perdá curagiul pentru îngrijirea albinelor. Întēmplări, în cari împunsăturile albinelor au devenitú primejdióse, chiar de mórte, ce'i dreptú s'au ivitú, însă rarú. Mie de esemplu, în decursulú mai multorú ani, în cari m'am indeletnicitú cu îngrijirea arbinelor, nu mi s'a întâmplatú nicí unú lucru neplăcutú.

Noi amú întrebátú îndată, că óre nu se află mijlóce în contra durerii de împunsătura a albinei?

„Nu se află“, a fostú răspunsul. „Ce-i dreptú, că mulți omeni au arátatú atâtea și atâtea mijlóce în contra durerilor produse de împunsăturile albinelor, așa încátú nu este tocmai ușorú lucru a-le încerca pe tóte; și totuși când le-ar fi încercatú cineva pe tóte, atunci de abia ar fi ajunsú la convingerea, cumcă tóte acestea mijlóce nu folosescú nimica séu de totú puțin. Eu spre esemplu vé voiú înșira deocamdatá numai unele din cele mai multe, și anume: frecarea rănii cu apă sáratá, cu oțetú, cu cėpá, cu aiu, cu frunze de pátránjei, séu punerea de lutú rece și umedú pe rană și alte mai multe. Lucrul celú mai bunú este de a înlátura numai decătú acul și a freca bine rana. Acea împrejurare încă trebuie sé-o sciți, că omul prin împunsături mai dese se dedá cu veninulú albinelor și atunci apoi nu mai sémte mai multú așa dureri însemnate când se întâmplá, că este împunsú. De altá parte se dedau și albi-

nele cu îngrijitorulú lor și atunci de totú rarú îl împungú. Unele felurú de albine așa suntú de blánde, încátú potú lucra adeseori díle întregi pe lângá ele, fără de a fi împunsú.“

Albinele lucrátore; Trántoril; Matca.

„Noi o sé luámú acum albina mai de aprópe și mai cu deamăntulú în vedere, și sé cunóscemú mai vértosú și celelalte însușiri mai multú folosítore, decătú primejdióse ale ei“, dișe mai departe domnul parochu întorcendú-se cátră óspeții séi.

„Fálcile le servescú albinelor spre ródere, rumpere și chiar și spre a se apăra în contra semenilorú; piciórele le servescú spre îndeplinirea lucrurilor. Voi puteți sé observați acestă numai decătú la albinele de pe aci. Uitați-vé numai cum își bagá capetele lorú în flor, umplándu-se pe totú corpulú (trupulú) lorú de pulvrea dela flor. Acestă pulvrea o ștergú apoi cu piciórele ca cu peria de pe ele, și fráméntándú acea pulvrea în gurá, făcendú-o mototóle séu globurile micuțe, le lipescú cu ceva sucú în adēnciturile séu coșárcelele amēndurorú picióre de din deréptú, care lucru până atunci îl facú, până când mototólele acelea se adună la povara dorită.

Décă povara este îndestulú de mare, este dusá în coșniță și descárcatá în celulele séu căsciórele fagurilorú, avēndú a fi întrebunțatá ca materiá de nutritie. Din acestă materié se pregátesce cu ajutorulú unui sucú de miere pánea pentru albinele lucrátore, precum și pentru urmașii acestora, adecá pentru pui séu vermuleții din care se desvóltá albinele lucrátore. Aceste mototóle séu globurile nu suntú totú de o colóre. Nu, ci de mai multe color, căci colórele lorú depinde dela colorile florilorú de pe cari a fostú luatá pulvrea, din care s'a făcutú mototolulú.

Unele albine sbóră cu sérguință dela o flóre la alta, dér nu veți vedé la ele mototólele. Astfelú de albine a-adună numai miere. Altele nu aducú în coșnițe, nicí mototóle, nicí miere, ci numai apă.“

Uitándu-ne mirați unulú la altulú, cuvēntá domnul parochu astfelú mai departe:

„Albinele lucrátore suntú dela fire împinse spre îndeplinirea deosebitelorú lucruri. Până ce suntú tinere, ele au mai multú perisorú pe corpulú lorú, de cari pôte sé atérne mai multá pulvrea adunată de prin potirele florilorú, decătú atunci când suntú mai bétráne; de aceea ele adună în tinerețe mai multá pulvrea dela flor. Când vinú la coșniță încárcate cu mototóle, atunci unele ajutá la descárcatulú acestora așa că își smulgú pe nesciute mai totduna unii perisorú, cu timpulú își perdú perisorii de pe ele și dreptú urmare aceste albine devinú nedestoinice de a mai puté aduna pulvrea de prin potirele florilorú.

Décă cutare albină nu pôte sé mai aduna pulvrea, atunci adună miere. Spre îndeplinirea acestui lucru se folosescú de limba lorú cea lungá și tufósă. Acestă limbă o viréscú în flor și sugú de acolo mierea cea dulce pe care o adună în gușă. Décă acestă gușă e plină cu miere, atunci plécá de grabá cátră casá cu prada făcutá și o golescú în o căsuță micuță și curată numitá și celulá, pregátitá anume spre acestú scopú; acestú lucru se îndeplinesce până ce celula este umplutá.

Nisce soți sérguinciosú facú apoi din céră unú coperișu frumuselú și subțire, pe care-lú așețá deasupra celulei astupándu-o fórté bine ca sé nu pótá străbate aerulú în celulá și astfelú mierea sé rėsuflé, prin ceea ce și-ar perde fórté multú din mirosulú și gustulú ei celú bunú. Voi deci sciți acum sé deosebiți fórté lesne albinele de cátră olatá. Cele mai péróse, mai multú surii, suntú albine tinere, cele de colóre mai négrá suntú albine bétráne.

Acum puteți sé vé mișcáți puținú

prin grădina în colț și încôce ca să vă uitați mai cu deamăruntul la albine, și totu odată să vă convingeți, că cele ce v'am spus sunt adevărate."

Noi cu bucurie am urmat acestor cuvinte, și după o oră ne-am reîntors din calea ce am făcut-o prin grădina, răsărind cruciș și curmeziș grădina cea mare cu pomi roditori, și ne-am infățșat erăși domnului parochu ce se afla pe lângă stupină.

Indată ce ne vedu reîntors, vrednicul parochu ne întrebă, decă ni-a plăcut grădina? și decă pomii cei încărcăți cu pome nu ne făgădueseră a ne împărtași din rólele lor? „Ce-i drept iubitorilor“, duse el mai departe, „mie încă mi-au făcut acesti pomi câte o bucurie, cu atât mai vortos, că mai toți sunt de mine prășiți și îngrijiți. Voi uitându-vă la acești pomi, puteți să vedeți cât bine pôte face cineva în decursul vieții sale, și mai ales eu am lucrat, până ce am vedut pe acesti pomi crescuti la atata, numai după ce imi sfersiam lucrurile împreunate cu slujba mea. Numarul stupilor, ce-i vedeți în cojnițele de prin prejur, sunt ca la doué sute. Adeseori am simțit o bucurie și îndestulare sufletescă nespuse în șirul cel lung de ani, în cari m'am îndeletnicit cu îngrijirea acestor animale iubite. Cum că spre a puté simți această bucurie și îndestulare sufletescă s'a recerut lucru și osteneță, se înțelege de sine, căci fără lucru și osteneță, precum cred, că și voi veți ști o această, omul pământenu nu o pré pôte scote la cale în viața această, va se dăca nu pré pôte să ajungă cândva la ceva."

Noi întrebăm după rostirea acestor cuvinte: „decă pôte să devină totu omul unu stupar?"

„Cum se nu“, răspuse zimbindu domnul parochu, „totu insulu pôte să devină, iubitorii mei, care are numai voie și iubire cătră stupăritu și care numai nu uresce munca!"

„Dér cum pôte cineva să începă a fi stupar?"

„Acésta o veți afla-o numai decă: Cine are vre-o grădina spre folosire, firear și cu multu mai mică ca grădina asta, și cunoșce măcaru încâtva firea albinelor, pôte fără pregetare să începă a fi stupar. In patria noastră fiă ce locu este potrivitu spre stupăritu."

„Dér pe ce cale pôte cineva să aibă stupi?"

„Pe mai multe și deosebite căi“, răspuse vrednicul parochu.

„Câte unulu și-a aflatu stupulu, ce-lu are, pe timpul roitului acătat de vre-unu arbore séu de vre-o nuia de pe câmpu, unu altulu pôte că l'a primitu dela cineva în cinste, unu alu treilea pôte călu va fi moștenitu, și căruia pôte că nu i s'a pututu nimeri astfelu séu care nu a voitú să aștepte tôte acestea, și-a cumpăratu stupii cei dintăiu dela vre-unu stupariu harnicu. Pe aceste căi se pôte face începutulu la stupăritu. Aceluia, care vré să se îndeletnicescă cu stupăritulu, i se sfătucesc ca să începă c'unu număr micu de stupi și să mărăscă pe încetulu numărulu stupilor; pentru-că la începutu stupariulu celu nou nici nu ar sci ce să începă cu atăția stupi. Decă are cineva vre-o cățiva stupi, atunci nădăducesc ca din acești stupi să aibă și mai mult. „Da, așa este, cine a făcutu mai întâiu unu începutu bunu, acela pôte sci de bună sémă, că stupii lui i se voru înmulți. Unu începutu bunu pôte face omulu, decă are celu puțin doi stupi bun. Dela acești stupi primesc în anul dintăiu prin roitu, decumva timpul a fostu priinciosu albinelor, încă doi stupi, făcându la olaltă acum patru stupi. In primăvera următoare, decumva timpul umblă bine, primesc dela făcare din acești patru stupi încă câte unu roiu și acum numărulu stupilor face optu. Dér în anii cei priinciosi, când timpul este frumosu și albinele au o pășune bună, poți să primesci dela făcare stupu câte

doi séu mai multu roi. Firesc că înmulțirea această așa de repede a albinelor nu se întâmplă totdeuna, dér pe lângă această trebuie să se scie și aceea, că stupariulu celu bun și înțeleptu își înmulțesc numărulu stupilor cu de doué ori atăta, căți a avut la începutulu primăverii.“ (Va urma.)

Din traista cu minciunile.

Țiganulă la bătaia.

Unu Țiganu a fostu luatú cătană și a fostu dus și elu la bătaia. Cum s'o fi bătutu cioroiulu, cum nu s'o fi bătutu, nu sci; dér destulu, că după bătaia ghinerarulu alu mare își pune cătanele în glidă și întrebă, care ce vitejia a făcutu, că vrea să răsplatescă pe fiecare după vrednicia lui.

Cine gândiți, c'a eșitu mai întâiu și mai întâiu din glidă, ca săși aréte vitejiile și să capete răsplată pentru ele?.. Nimenea altulu, ca Ciurilă alu nostru, Iute de picioare, Vrednicu la mâncare.

„Ce vitejia ai făcutu, Țigane?“ întrebă ghinerarulu, mirându-se, că Faronulu se arată mai întâiu și mai întâiu.

„Mare vitejia, Măria Ta!... C'o singură lovitură am retezatu amândoué picioarele unui ofițiru dela dușman!"

„Da de ce i-ai tăiatu tocmai picioarele? De ce nu i-ai tăiatu capulu, că era mai mare vitejia?“ întrebă ghinerarulu.

„D'apoi mă rog de iertare, Măria Ta, ala n'avea capu; că d'aru fi avut capu, n'ar fi statu elu sé-i tașu amândoué picioarele!"

Țiganulă la visitația.

Unu Țiganu fu chematu la visitația. Bietulu Danceu n'ar fi pré vrutu să părăsescă foii și nicovalma, și astfelu se gândia și se socotea, ce să facă și ce să dirégă, ca să scape de cătănia. In urma urmelor, ce-i trăsnesc prin minte hoțulu de Țiganu?... Isi întorce spre palmă degetulu celu mare dela mâna dreapta și intrându în odaia de visitația, îi spune doftorulu, că degetulu îi e înțepenitu.

„Și de multu ți-e degetulu așa înțepenitu?“ întrebă doftorulu, care băgase de sémă siretenia Țiganului.

„De când eramu copilú mititelu, Măria Ta, sărutuți tălpile. Mă damu d'a róta și nu sci, cum mi s'o fi sucitu degetulu, că d'atunci nu potú sé-lu mai mișcu, Dómne feresc!“

„Dér înainte de această, cum ți-era degetulu?“ întrebă mai departe hoțulu de doftor.

„Ecă așa, Măria Ta, sărutuți urmele hele blagoslovite!“... Și dăcându aceste vorbe, Țiganulu își îndreptă degetulu.

D'o fi urmatu după asta ș'unu picu de păruelă, nu sci.

De-i sfântă, sfântă să fie!

Unu Țiganu căpeta, nu sciu dela cine, unu faguru de miere, și cum ilu căpeta, începú să sugă din elu cu lacomia. Din întâmplare în faguru se rétăcise o albină, care ajungendu în gura Țiganului, ilu înțepă sdravenu în limbă. Țiganulu de durere aruncă fagurul cătu colo și începú să injure albina, cum îi venia la gură.

„Nu injura, măi cióră!“ duse unu Românú, ce trecea pe-acolo. „Nu scii tu, că albina-i sfântă?"

Da Țiganulu:

„De-i sfântă, sfântă-să fiă,
Da de limbă nu mă ția;
C'o stringu cu dinții,
D'o vede sfântii!"

Noroculu și mintea.

Țice, că odată noroculu și mintea s'au prinsu tovarăși și au plecatu amândoi în călătoriă. Ei merșeră diua întrégă pe unu drumu de țără înainte, și mai cu vorbe, mai cu glume, étă că sórele se ascunde după unu delu și nóptea-i apucă pe cei doi călători în mijloculu

drumul, departe de satulu, la care gândeau, că voru puté să ajungă în diua aceea.

„Ce era de făcutu?... Unde se popoșescă peste nópte călători noștri?"

„Ce atăta bătaia de capu!“ duse în cele din urmă noroculu. „Hai să ne trântim aicea în mijloculu drumulu, că nu e cine scie câtú până dimineță, și osteniți, cum suntem, ne vomu odihni totu așa de bine, ca și când am durmi în perinile cele mai moi.“

„Dér decă va veni vre-unu caru peste nópte, duse mintea cu glasulu ei înțeleptu, și decă va da peste noi, așa e că nu ne va umbla tocmai bine?... Hai mai bine să ne dăm la o parte din drumu și să ne odihnim pe pajistea cea de alătura. Ș'apoi și altfelu, nu e mai bine să ne aședăm pe erbă verde, decătu aici în pulbere?"

„Fă tu, cum scii“, duse noroculu; „eu unulu mă culcu aici în mijloculu drumulu!"

Și dăcându aceste cuvinte, își și trânti josu zăbunulu din spate, se aședă pe elu, își puse palma căpétăiu și câtú ai da din amnarú, adormi.

Mintea, mai cu grijă, eși din drumu, își căută unu locșoru potrivit pe pajistea móle ca mătasea, își așternu, cum scii ea mai bine, duse „Tatălu nostru“, își făcu cruce și apoi ostenita cum era adormi și ea în curendu.

D'abia ațipiră drumeții noștri și étă în tăcerea nóptii se aude o duritură, care se apropia din ce în ce totu mai multu. Era unu caru cu coveltiru de rogojină, trasu de patru cai, ca patru smei. Rótele se învêrtiau cu repeđiciune și acum-acum carulu avea să sosescă în locul, unde durmiau drumeții noștri. Incă doué, trei clipite, și noroculu ar fi fostu făcutu prafu și pulbere de copitele cailoru sirepi și de rótele cele grele ale carulu.

Dér noroculu totu norocu!

Când mai erau numai dece, douédec de pași între caru și între elu, auzindú sgomotulu, elu se deșteptă din somnu și sări dreptu în picioare. Caii, spăriați la vederea lui, săriră la o parte, traseră carulu din drumu și trecură tocmai peste picioarele minții, care nu se putuse deștepta așa de curendu. Sormană rămase multă vreme leșinată.

Nu-i vorba, după-ce se desmeteci, ea cu înțelepciunea ei îi spuse tovarășulu séu de drumu să-i caute nisce ierburi, cu care nu peste multu își vindecă ranele dela picioare; dér mai la urma ranelor totu n'avu încătrău, ci trebui sé-lu cunoșca pe noroculu de stăpănu.

Așa s'a întâmplatu, când a călătoritu noroculu cu mintea. Sandu.

MULTE ȘI DE TOATE.

Doi copii africani din Congo

au fostu aduși în Europa de cătră unu exploratoru întorsu în Belgia. Elu are întâmplare să cultiveze acești copii și ajunsu în orașulu séu natalu Liège, i-a și trimisu în școla publică. Ambii copii suntú deștepti și se arată apti de a primi instrucțiune. Mai întâiu erau fórté multu șicanați de conșcolariu lorú, însă ei și-au căștigatu respectulu, căci se apérau cu dibăcia mare cu pumii în drépta și în stănga. Celu mai mare din ei a fostu botezatu într'o biserică din Liège cu mare pompă. Părechea regală belgiană a primitú să ție locul de nași. Biserica era îndesuită de lume, care era curiosă să vedă ceremonia. Băiatulu fu îmbrăcatu în haine negre cu vestă și cravată albă, ceea ce bătea tare la ochi pe lângă pelița obrazulu și gátulu, care este négră de totu.

Feriți-vé de pungași.

Se scie din Parisú: Mare sgomotu a făcutu aici o pungași istétă sévêșită înainte de deschiderea esposiției. Cu câteva zile înainte de deschidere adevă unu Englesu cumpără pe Avenue Villiers

o casă nu pré mare și, dându arvună 2000 franci, promise a plăti restulu în rate. După aceea o întocmi elegantu cu tôte cele necesare, plătindú tôte obiectele cumpărate, după moda parisiană, cu polițe de trei luni, pe urmă anunță în tôte diarele franceze și englese, că pe Avenue Villiers, în totu timpul esposiției, se voru găsi pentru Englesi odăi de închiriatu cu prețuri fórté reduse.

In câteva zile tôte odăile erau închiriate. Mare fu mirarea chiriașilor vădendu pe toți păreții placate mari cu inscripția: „Feriți-vé de pungași.“ Întrabatú fiindu stăpănu dela casei, că ce însemnă asta, răspuse: Mi-am ținutu de datoriă a anunța pe chiriașii mei să se păzescă de pungași, cari cu deosebire, la deschidere voru năvali aici din tôte părțile. Densulu a aședatu în odaia sa o mare cassă de fieru, în care chiriașii séi pentru siguranță își potú depune tôte obiectele de prețu. Străinii primiră cu mulțămire oferta această și au depusú indată în cassa lui bani gata și prețioșe în valóre de 50,000 franci. Ce să veđi însă? A doua zi prevenitorulu stăpănu dispăruse fără urmă dăcendu „pôte din nebagare de sémă,“ și cassa de fieru cu sine. S'a descoperitu după această, că proprietarul casei nu fusese altulu decătu unu pungașu englesu renumitu. Dér nu s'a pututu bucura multu de pungașia sa. In diua deschiderii poliția puse mâna pe unu pungașu tocmai când își scoasese mâna din buzunarulu altuia. La cercetare se descoperi, că pungașulu este „pré cinstitul“ din Avenue Villiers.

Astronomiă.

Doi proști vorbescú despre regina noptilor:

— Dér își spunú că luna e locuită.

— Dobitocule! Apoi decă ar fi așa, ce se face locuitorii ei când se pișcă luna și scade de rămăne numai unu pătraru?

Naiivitate.

— Iartă-mé, dragă prietine, că nu sciamu nimica. Dér de când ai rămăsu vėdovu?

Intrebatulu, cu unu tonu măhnitu, răspunde:

— Apoi, de când mi-a muritu nevasta.

Reprimarea beției.

Poliția daneză a găsitú unu remediu originalu pentru stăpănu vițiuului beției. Individulu bétu e consideratu ca victimă a debitantulu de bețuri, (cârciumarulu) care i-a servitu celu din urmă paharu.

Unu regulamentu specialu ordonă agentiloru, cari găsescú pe stradă pe vr'unu individú în stare de beția, sé-lu urce într'o trăsura și sé-lu ducă acasă la elu cu cea mai mare îngrijire. Decă nu e în stare să spue unde sede, ilu voru transporta, totu în trăsura, la domiciliulu séu indată ce va putea séși dea adresa.

Dup'aceea, debitantulu care a servitu celu din urmă paharu bețiuului, este invitatú, sub pedepsă de contravențiune, să plătescă contulu, une-ori fórté ridicatu alu cheltueliloru de transportu ale clientulu séu.

Țergurile din Ardealu și Ungaria propriă.

Dela 17—31 Maiu inclusivu. 17— (Vinga). 18. Ibașfaléu, Noorichiu, Aita mare, Orlatu, Huniedóra. (Făgetu). 19. Vinerea, Cik-Sereda, Satlungu. 20— Căpălnășu-Monosturu. Lechința, Lăpșulu rom. 21— Boșiodu, Zam, Zérnesel, Blașu, Șeica mare. (Lipova, Cefa.) 22. Papolța, Cetate de baltă, Retisdorf. (Ghiula, Canija). 23. Sân-Benedicu. 27. Vințulu de susu, Roșnyóbanya. (Budapest). 28. Gărbéulu ung. (Carai, Zarandú, Muncaci.) 29. Budiu. Dobra. 31. Ghialacuta, Ighiu Bacnea, Budiulu de Câmpie, Șulemedu, Șomecuta mare. (Comloșu).

In România și Bucovina: 18. Pitesci. Neamțu. Iași, Caracalu. 21. Galați, Ocna, Luciu, Sălciile. 28. Jilava.

1889	1890
13 S. Mts. Ghicioria	13 S. Mts. Ghicioria
11 Sf. Muc. Mochie	11 Sf. Muc. Mochie
10 Sf. Ap. Simont Zil.	10 Sf. Ap. Simont Zil.
9 Pror. Isaia	9 Pror. Isaia
8 + S. Apost. și Ev. Iont	8 + S. Apost. și Ev. Iont
7 S. Muc. Acachie	7 S. Muc. Acachie
Dum.	Dum.
19 Celestin	19 Celestin
20 Francisc	20 Francisc
21 Prudens	21 Prudens
22 Elena	22 Elena
23 Desideriu	23 Desideriu
24 Ioana	24 Ioana
25 Urban	25 Urban

MAIU
are 31 zile.
Florari.

Căendarul sèptemânnei.

Căendarul Iulian

Căendarul Gregorian

Săsele

19	20	21	22	23	24	25
4.25	4.24	4.23	4.22	4.21	4.20	4.19
7.35	7.36	7.37	7.38	7.39	7.40	7.41

Tèrgul de rimători din Steinbruch. La 15 Mai n. starea rimătorilor a fost de — capete, la Maiu au intrat — capete și au eșit — rămânând la Maiu un număr de — capete. — Se notează: marfă unguerescă veche, grea dela 50 până la 51 cr. — marfă unguerescă tineră grea dela 51 cr. până la 52 cr. — de mijloc dela 51 cr. până la 52 cr. — ușor dela 50 1/2 cr. până la 51 1/2 cr. — marfă unguerescă grea dela — până la — cr. — de mijloc dela 51 până la 51 1/2 cr. — ușor dela 50 cr. până la 51 cr. — **Marfă de România,** de Bakony grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia grea dela — cr. până la — cr. înse transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia dela — cr. până la — cr. **Marfă sèrbescă** grea dela 50—50 1/2 cr. transito mijlocia grea dela 49 — 50 cr. transito ușor dela 48—49 cr. — Porci îngrășați de unț dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Cursul pieței Brașov
din 18 Maiu st. n. 1889.

Banote românești	Cump.	9.34	Vend.	9.36
Argint românesc	"	9.28	"	9.35
Napoleon-d'ori	"	9.37	"	9.39
Lire turcesci	"	10.60	"	10.65
Imperiali	"	9.60	"	9.65

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 Maiu 1889

Sămînțe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
		dela	până
Grâu Bănătesc	79	7.25	7.30
Grâu dela Tisa	79	7.20	7.25
Grâu de Pesta	79	7.25	7.30
Grâu de Alba-regală	79	7.25	7.30
Grâu de Bácska	79	7.25	7.30
Grâu ung. de nord	79	7.10	7.25

Cursul la bursa de Viena
din 17 Maiu st. n. 1889.

Renta de aur 4%	102.85
Renta de hârtia 5%	97.45
Imprumutul căilor ferate ungare	142.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	117.—

Amortisarea datoriei căilor terate de ostu ungare (3-a emisiune)

Bonuri rurale ungare	112.75
Bonuri cu clasa de sortare	105.10
Bonuri rurale Banat-Timișu	105.10
Bonuri cu cl. de sortare	105.10
Bonuri rurale transilvane	105.10
Bonuri croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinu ungurescu	99.80
Imprumutul cu premiulu ungurescu	148.75
Losurile pentru regularea Tisei și Sèghedului	129.25
Renta de hârtia austriacă	85.90
Renta de argint austriacă	86.20
Renta de aur austriacă	110.—
Losuri din 1860	144.25
Acțiunile băncii austro-ungare	903.—
Acțiunile băncii de creditu ungar.	315.25
Acțiunile băncii de creditu austr.	305.75
Galbeni împărătesci	5.60
Napoleon-d'ori	9.39
Mărci 100 imp. germane	57.75
Londra 100 Livressterlinge	118.15

Bursa din București din 15 Maiu

Valori	%	se cumd.
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2	98. 1/2
Renta română amortisabilă	5 1/2	96. 1/2
dtto	4 1/2	84. 1/2
Renta rom. (rurale convertite)	6 1/2	99.—
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem	5 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. București	5 1/2	88. 1/2
idem	5 1/2	—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	7 1/2	104. 3/4
Credit fonciaru ruralu	5 1/2	97.—
idem	7 1/2	104. 1/2
Credit Fonc. Urb. din București	6 1/2	102.—
idem	5 1/2	94. 3/4
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2	82. 1/4
Oblig. Casei Pensunilor fr. 300	10 fr	245.—
Banca Națion. ult. div. 78.15	500	947.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	—
Naționala de asig. ult. div. 18 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 10	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 250	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div. 100	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 101. aur	200	—
Națion. de Asig. ult. div. 123.35	—	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
Agio în Bursă	—	0.20
Rubla de hârtie	—	2.70
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	6 1/2	—
Avansuri pe efecte	7 1/2	—
Avansuri pe Lingouri	7 1/2	—

Cursul losurilor private din 15 Maiu

	cump.	vine
Basilica	9.30	9.50
Creditu	187.75	188.25
Clary 40 fl. m. c.	62.75	63.75
Navig. pe Dunăre	—	—
Insbruck	26.50	27.50
Keglevich	—	—
Krakau	26.50	27.—
Laibach	26.—	26.50
Buda	63.75	64.75
Pallfy	61.75	62.25
Crucea roșie austr.	20.25	20.75
dto ung.	12.90	13.30
dto ital.	17.75	18.25
Rudolf	21.—	21.50
Salm	64.25	65.25
Salzburg	29.50	30.—
St. Genois	64.50	66.—
Stanislaw	—	38.—
Trietine 4 1/2 % 100 m. c.	—	158.—
dto 4 1/2 % 50	—	76.—
Waldstein	42.50	43.—
Windischgrätz	—	58.75
Sèrbesc 3 1/2 %	40.—	41.—
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 %	114.50	114.50

Nou abonamentu
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Maiu 1889 st. v. s'a desohisù nou abonamentu la care invităm pe toți amicii și prietenii foiei noastre.

Prețulu abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl. pe șese luni 6 fl., pe unu anu 12 fl.
Pentru România și străinătate: pe trei luni 10 franci, pe șese luni 20 franci, pe unu anu 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:
Pentru Austro-Ungaria: pe anu 2 fl. pe șese luni 1 fl.
Pentru România și străinătate: pe anu 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se pòte face mai ușor și mai repede prin mandate postale.
Domnii, cari se voru abona din nou, sè binevoescă a scrie adresa lămuritù și a arèta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.
Editoru și Redactoru responsabilu:
Dr. Aurel Mureșianu.

Schimbare de localu!

Am onore a face cunoscutu multu onor. publicu din orașu și din provinciă, că mi-am strămutatù salonulu meu de frisatù și tunsu din **Strada Căldărarilor** în **TÈRGULU GRĂULUI, CASA No. 558.**
a Eforiei rom. gr. or.

Salonulu este întocmitu cu totu confortulu, corèspundètoru spiritului timpului, și mi voi da totă silința sè corèspundè tuturor cerințelor, ce mi se voru face din partea d-nilor clienți și d-nelor cliențe și care cadu în specialitatea mea cu cea mai strictă solidaritate și punctualitate.
Mulțamindu foarte pentru increderea, ce mi s'a datu până acuma în măsură atât de mare, mă rog că și d'aci înainte sè mi se conserve aceea neschimbatu, și totdeuna mă voi silii sè mă aratù vrednicu de ea.
Rugându-mè pentru o câtu mai numerosă clientelă semnesu cu înaltă stimă

Ioanù Pasztori,
friseru.
Tèrgulu grăului.

Picăturile de stomachù MARIAZELLER,
care lucră escelentù în contra tuturor bòlelor de stomachù.

Neintrecute pentru lipsa de apetitu, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosu greu, umflare (vènturi), răgăelă acră, colică, cataru de stomachù, acrèlă, formarea de petrà și năsipt, producerea excesivă de flegmă, gâlbinare, greță și vomare, durere de capù (decă provine dela stomachù), carcei dela stomachù, constipațiune sèu încuare, încarcarea stomachului cu măncaři și bèuturi, limbrici, suferințe de splină, ficatù și de haemorhoide. — Prețulu unei sticle dinpreună cu prescriereade întrebuintare 40 cr., sticla îndoită de mare 70 cr.
Espeđia centrală prin farmacistulu
Carl Brady, Kremzier (Moravia.)
Picăturile de stomachù Mariazeller nu suntù unu remediu secretu. Părțile conținètoare suntù arătate în prescrierea de întrebuintare, ce se află la fie-care sticla.

Veritabile se află mai în tôte farmaciile.

Avertismentu! Picăturile de stomachù Mariazeller se falsifică și se imiteză de multe ori. — Ca semnù, că suntù veritabile, servece învèlitoarea roșia provèdută cu marca de protecțiune de mai sus, și afară de acèsta pe fiecare prescriere de întrebuintare, ce se află la fie-care sticla, trebue sè fie arătatù, că acèsta s'a tipăritù în tipografia D-lui H. Gusek în Kremzier.

Veritabile se află: Brașovù, farmacia *Franz Kellemen*, farmacia la „Biserica Albă”, farm. *I. Goos*; farm. *Iul. Hornung*; farmacia *Ferdinand Iekelius*; farm. *K. L. Schuster*; farm. *Heinrich G. Obert*; farm. *Ed. Kugler* la „Higiea”; fa. m. *G. Iekelius* în Hoszufalu.
Băile Tusnadù: farmacia *Alex. Dobay*; **Cohalmù**: farm. *Ed. Melas*, farmacia *E. Wolff*, **Feldiòrà**: (Marienburg), farm. *Wil. Schneider*. Făgărașù: farm. *v. Büchner*, farm. *Hermann. Sz. Szt. György*; farm. *Val. Beteg*, farm. *Barabás Fer.* 13,52—8

DEPOSITU DE PIANURI IN BRAȘOVU!
altu lui

I. M. SCHWEIGHOFER'S SÖHNE,
VIENA.

FABRICANTU DE PIANURI ALU CURȚII C. R.
Strada Vămii Nr. 563 Etagiulu I-u.

Se atrage prin acèsta din nou atențiunea asupra acestui depositu și se observă, că de presentu se află espuse vr'o câteva pianuri escelente, construite cu tôte îmbunătățirile ce s'au inventatù în timpul din urmă — precum: tablă din metalu de sine stătătoare, basă pentru acordù îmbrăcatù în metalu, pervasuri de metalu, agrafe din metalu, scala duplă etc. și cari se vendù cu prețuri eftine.
Informațiuni se dau la Administrațiunea „Gaz. Trans.”

Noua deschidere de negoțu.

Subsemnatulu are onore a încunosciința pe onor. publicu că a înființatù în acèstă pièță unu

NEGOȚ CU CONFEȚIUNI, MODE ȘI ALBITURI
sub firma protocolată la tribunalu

B. KERESZTESY
Brașovù, Strada vămii No. 11.

Cunoscerea mai de apròpe a pièței și o esperiență de mai multu ani în tôte ramurile acestei afaceri mă punù în plăcuta pozițiune de-a putea aduce în fiecare sesonù pentru onor. publicu totu ce este mai nou și cu prețuri eftine.
Adresându rugăminteă cătră onor. publicu de a mă visita într'unu numărù câtu mai numerosu, subsemneđu cu deosebită și înaltă stimă

B. Keresztesy.

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.65
 p. Meter glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual.) —
Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter—
 gemustert (circa 150 versch. Qual.)—versendet roben- u. flückweise porto- u. zollfrei das **Fabrik-Depôt G. Henneberg** (f. P. Hoflieferant), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Anunțu.

Subsemnatulă am onore a încunoscianța pe onor. publică că am înființat o

CÉSORNICĂRIA

in localulă din

Strada Căldărarilor No. 531,

unde mă voiu sili a lucra bine și efină.

Totodată facă cunoscută, nu numai că n'am desfăcută in **TURCHEȘIU** negoțulă meu de **MANUFACTURĂ, BĂCĂNIA** și **TORTURI**, ci din contră l'am mărită și că ilă portă mai departe sub firma mea și sub conducerea consorței mele și a cumnatului meu.

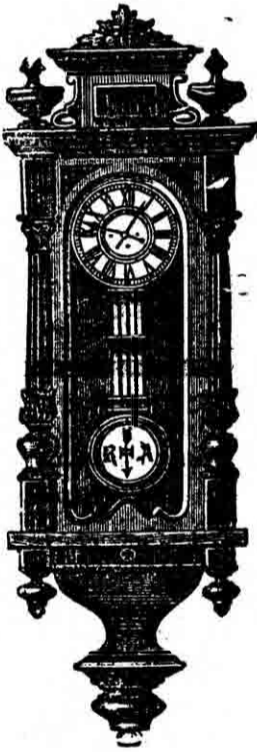
Cu înaltă stimă
A. Reichenberg
Césornicară,

69, 3-3

EFTINŪ DE MINUNE!

56,6-6

trimete in tote părțile cu NACHNAME următoarele mărfuri calitatea cea mai bună cu ună prețu cătu se pôte de scăđutu.

Numai 7 fl. 85 cr.

costă ună orologiu cu **PENDULĂ** frumosă împodobită.

cu 5 ani garanția.

Aceste orolôge cu pendulă suntă aședate într'ună dulapă de nucă sculptatū ce este de o lungime de 1 Metru și de o lățime de 35 centimetri montatū, e provăđutu cu o tablă de sticlă fină poleită și are ună

mechanismū aprôpe inru nabilū.

Spirala duplă, secundariulă bine regulatū, așa că acestū orologiu este neintrecutū in mersulă sēu și totodată servește și ca mobilă frumosă.

Lădița in care se împachetēză este socotită cu prețu de 70 cr.

Numai 2 fl. 50 cr.

costă ună frumosă orologiu de părete cu deșteptătorū cu clopotū, in prevasū de lemnū de nucă, cu o tablă de cifre ce singurā luminēză, merge bine și deșteptă regulatū.

Numai 3 fl. 90 cr.

costă ună orologiu deșteptătorū de bronzū, e de aurū francēșū, cu unū sunetū curatū, o podôbă pentru orī și cine pentru casă și călătoriă cu unū mechanismū neruinabilū.

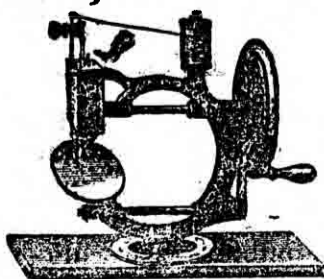
Numai 4. fl. 50 cr.

costă ună césornicū de buzunarū cilindru de argintū-nikel cu mașinariă regulatā și cu învelitôre guilochatā, frumosū provăđutā deasupra cu sticlă netedă.

Numai 5 fl. 25 cr.

costă ună césornicū remontoir de argint-nikel fără cheiă, este de trasū la scăriță, cu arătătorū de secunde regulatū, sticlă netedă și cu aparatū mechanicū de arătătorū. Mai departe același remontoir de argintū veritabilū de 13 loți fl. 8.50.

Mașini de cusut pentru familia

de construcținea cea mai nouă costă in locū de 15 fl. acum numai **5 fl. 50 cr.**

Eu garantezū pentru prestaținea și cusătura frumosă și regulatā a acesteia mașini de cusutū pentru mână. Ea funcționeză iute, frumos cōse ori-ce stofă grōșă ori fină și face împunsăturī mai dese, ori mai rarī, după voințā, este construită din materialū solidū și bunū și se vinde dimpreună cu tote rechisitele necesare.

Pia-care comandă, fiă cătu de mică, sē se facă cu precisiune și ingrijire. Ce nu'i place cuiva sē ia inapoi, sē pôte schimba, sēu se reîntorc parakele. Comandele suntă a se adresa la

Versandt-Geschäft „zur ungar. Krone“, Wien, 5. Bezirk, Rüdigergasse Nr. 112.

Versandt-Geschäft „zur ungar. Krone“.

DAS ERSTE WIENER Versandt-Geschäft

„zur ungar. Krone“.

Tôte cu căte 97 cr.

97 cr. Pălăria de bărb. din pislă môle in tote corolore.	97 cr. Cămașă bărbătescă din Chiffon finū, Creton sēu Oxford.	97 cr. Pantaloni de bărbăți de pânură de casă durabilă.	97 cr. 12 bucați batiste de buzunar cu bord.
97 cr. Cămașă de damă cu broderie, de Chiffon.	97 cr. 3 părechi de corapi de dame, calitate bună.	97 cr. Pantaloni de dame cu broderie, Chiffon finū.	97 cr. 1 pieptărașiu desū cu căptușēla părăsă.
97 cr. Pânzătură bună de masă, albă, Damast ori coloratā.	97 cr. 1 corsetū de nopte cu broderie, de Chiffon finū.	97 cr. 1 pieptarū de lână pentru domni sēu dame.	97 cr. 6 ștergare mustra-Carro
97 cr. 1 cărpă, completă, mare, gata.	97 cr. 6 șervete albe ori colorate Mustra-Damastū.	97 cr. 6 cărpe de vase cenușii vėrgate.	97 cr. 1 cărpă de mėtase lungă de 1 cotū diferite colorī
97 cr. 1 pipă de spumă de mare cu coperișiu.	97 cr. 1 covorū de patū Stofa-lute frumosū desenatū.	97 cr. 1 cărpă de învelit pentru dame, 7/8 mare, căldurōsă	97 cr. 1 aparatū de focū mechanicū, sē aprinde singurū.
97 cr. 1 Evantai de damă ornatū cu desenuri și modern.	97 cr. 1 Cigaretă de spumă de mare.	97 cr. 1 Clubucū cu țevă de vișin.	97 cr. 1 medallonū fasonū nou cu pietri
97 cr. 12 linguri de cafea argintū curat London-Britt.	97 cr. 1 lanțū de cēs de aurū preparatū cu joujou.	97 cr. 1 Inel cu Brillant imitat cu pietri.	97 cr. 6 linguri de prândū de argint London-Britt.
97 cr. 1 Braceletă bătută cu pietri.	97 cr. 2 fesnice de argintū curat London-Britt.	97 cr. 1 castronū de supă argintū curat London-Britt.	97 cr. 1 pantalonū de lână (sistemū Jäger) de bărbăți.
97 cr. 6 părechi de batiste unicolore sēu colorate.	97 cr. 3 cuțite de masă argintū London-Britt.	97 cr. 6 furculițe franceze argintū London-Britt.	97 cr. 1 cutioră pentru zaharū argintū-London-Britt.

Numai fl. 3.50

unū costumū gata de Dame
Din Materil (stofe) de Boston in mii și mii de desenuri dintre cele mai nouē și frumosē intrecēndū una pe alta in gingăși. peste totū fantasiă plăcută, sēu cu floricele, cu boboțe, sēu cu cuburi, s'au confecționatū costume de Dame pentru sezonul de primăvară și de vară 1889, și pentru a vinde curēnd provisiunea cea mare costă numai fl. 3.50 unū
Costumū pentru țară
gata și completū gingașū adjustatū, asemănătorū desenului d'aci, costandū dintr'o rochiă (pôle) suficientă de mare și de largă, garnisită cu trei rēnduri de plissē, și o taliă (Blusă) potrivită și frumos formată. Lacomandē ajunge a arată ca măsură statură persoanei decă este mare, nillociă sēu mică.

bucată 30 coți pânură de munte fl. 5.50.	bucată 30 coți Chiffon fl. 5.50.	duzină cărpe de inū 90. cr.
bucată 30 coți atlas bunū Gradi fl. 6.50	bucată bună coloratā de materie pentru patū fl. 6.50	6 bucați cărpe de in 3 coți lungime 2 coți lărgime fl. 8.50
bucată 30 coți Barchent-albū fl. 6-50	duzină de cărpe de buzunar cu margine coloratā fl. 2.25	garnitură Bouret din stofă fină Bouret fl. 10.
garnit. color. de cafea, 1 pânzăt., 6 șervete. fl. 2.25.	duzină de ștergere de inū fl. 2.50	restū de covorū 6 metri 2 fl.

630 bucați OGLINDI DE PĂRETE cu pervasuri aurite

pompose și mari, din lipsa de spațiu trebuie a fi delaturate cătu ma curēndū, și de aceea trebuie sē vēndă cătu timpū va dura provisiunea bucată cu prețulă fabulosū de efinū de

numai fl. 1.90

Aceste oglinđi minunatū de frumoșe, cari arată luminosū și curat, suntū cu pervasuri pompostū aurite și cu arabescuri bogatū împodobite, cam 55 centimetri de înalțe și 40 centimetri late, o podôbă pentru fie-care locuințā, pentru aceea sē nu întrelase nimenea de a face comanda cătu mai curēndū. — Lada și embalagiułă facutū cu ingrijire se socotēse in prețulă costului de numai 50 cr

fl. 2.50 Perdele de iută Invēlitori de masă și de patū

din ripsū finū, lucrate in corolore cele mai frumoșe cu bordure (chenare) in mai multe colorī și desenuri de flori, in adevērū modele frumoșe și cu prețulă fabulosū de efinū de numai

1 fl. 65 cr.
bucata. Invēlitorile suntū pe margini tivite cu ciucuri frumosū colorați și la cele 4 colțuri afirna ciucuri mari de plusū.

Numai întēmplare!

Luandū in primire dreptū plată 1600 bucați

Pantalonī bărbătesci

eleganți, gata, durabili pentru primăvară și vară sunt silitū pe cătu timpū va dura provisiunea a vinde cu bucată sēu en-gros cu următoarele prețuri fabulosū de efine:

1 Calitate: Pentru vară numai fl. 1.90	2 Calitate: Pentru primăvară numai fl. 3.25
--	---

Toți pantalonii suntū confecționati după jurnalulă celū mai non din stofele cele mai bune, eleganți și modernī, in tote corolore dorite Asemenea se ată și **Costume bărbătesci** complete in ori-ce mărime in 3 diferite calități, și adecă roci pantalonī și giletci.

1 Cual. imit. de Kammg. p. vară spălat fl. 5.50.

2. Cual. costum din 3. Cual. cost. esec. d'el. stof. d'el. chemberg fl. 9.50.

Pardeșuri pentru primăvară a fl. 8, 10 și 12 fl.
Dreptū măsură pentru pantalonī este suficientă a arată lungimea dintre craci și grosimea burtei, pentru toc și pardesiu grosimea pieptului și lungimea mâneclorū